СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 114. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 17-го ТРАВНЯ 1951. No. 114. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 17, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

БРЕДЛІ: НЕ ЧЕРВОНИЙ КИТАЙ, А РОСІЯ НАШИМ ПЕРШИМ ВОРОГОМ

Вашингтон, 15 травня. — Омар Н. Бредлі, голова об'єднаних генеральних штабів, пятизірковий генерал, отже товариш по фаху ген. Доглеса МекАртура, складав з черги свої свідчення перед спільною сенатською комісією збройної служби й закордонних справ для виснення воєнної політики на Далекому Сході. Він ствердив, що МекАртур думає помилково в чотирьох напрямках. Свої погляди схарактеризував Бредлі коротко, що Мек Артур був би втягнув нас у „не ту війну, у не тому місці, у не тому часі і не з тим ворогом" — який є головним ворогом. Через заключення Бредлі висказався, що не Червоний Китай, а Росія є тим ворогом, проти якого Америка мусить бути готова. Це сказав він в своїм імені як теж і в імені всіх трьох членів генерального штабу, які підтримують беззастережно президента Трумана в справі відкликання ген. МекАртура з його становища верховного командувача військ Об'єднаних Націй на Далекому Сході.

ГЕН. ОМАР Н. БРЕДЛІ, голова об'єднаних шефів штабу американських збройних сил, почав з черги свідчити перед сенатськими комісіями в обороні політики уряду през. Трумана. Ген. Бредлі, (на фото: зліва в розмові зі сенатором Кеннтом Вері, республіканцем з Небраски) твердив, що війна в Кореї є тільки „одною фазою боротьби проти червоного імперіялізму".

Починаючи свої зізнання, Бредлі заявив, що не скаже нічого такого, що могло б кидати лихе світло на ген. МекАртура, одначе ясно і рішучо спротивився твердженні МекАртура, що нам треба звернути головну увагу на війну в Азії. Помилкове думання МекАртура, що нам треба звернути го- головну увагу на війну в Азії. Помилкове думання МекАртура доводив Бредлі одинадцять аргументами, з яких мабуть найважливіший цей, що Америка не є ще в найкращім військовім положенні, щоб могла запуститися у війну на два фронти або ставити до одвертого розрахунку.

Говорячи про обов'язки військового офіцера, Бредлі заявив, що на випадок різниці в поглядах він пішов би зі своєю справою до тих, що сповнують владу, а не до публіки".

Бредлі наразив себе на закид непослуху Конґресові.

Коли підчас переслухання в комісіях поставили питання ген. Бредлі, що сказав приватно на нарадах, през. Труман 5 квітня, тобто один день заки оголошено відкликання ген. МекАртура, Бредлі заявив, що він не пам'ятає точно, як це було і загалом не хотів сказати, звідки вийшла думка відправлення МекАртура. Потім Бредлі сказав виразно: „У тому часі я був у положені довірочного дорадника для президента. Я не чуюся покликаним подавати до прилюдного відома те, що тоді було сказане". Коли б він щось про те сказав, тоді він понизив би бі значення об'єднаних ген. штабів і їм лицювало б хіба резиґнувати. — Республіканські члени комісії опісля висловлювали погляд, що це не послух для Конґресу, за який Бредлі може бути притягнений до судової відповідальности,

Між членами сенатських комісій вив'язалася бурхлива дискусія, яка тривала дві години. Появилися думки, що відмова ген. Бредлі є засадничою справою і може опинитися аж у Верховнім Суді Злучених Держав.

ГУВЕР ЗА ПОТРЕБУ САМОДОПОМОГИ

Ню Йорк. — Кол. Президент Гувер вийшов з осторогою, що недостача фондів у приватних установах захитає рівновагою між справами уряду й громадян. „Якщо ми дозволимо на те, щоб наш уряд перебрав на себе і наші установи і їх утримував, тоді ми автратимо найважливішу признаку американського життя, що є самодопомогу, чи там довір'я громадянина у свої власні сили у відрізненні від діяння уряду". Ці погляди виявив Гувер на обіді опікунів Красного Комітету Американського Університету з Вашингтону. При цій нагоді Гувер звернув увагу на „казочні витрати" уряду на втримування 2,300,000 осіб в урядових бюрах, бо „річний оборот" серед них доходить до пів мільйона осіб. „Американський Університет" має за завдання підготовити спеціялістів для уряду, щоб запобігти таким частим змінам на посадах.

ХОЧУТЬ ДАТИ ФІНАНСОВУ ДОПОМОГУ ЧОТИРЬОМ КРАЇНАМ З ТОЧКИ ЧЕТВЕРТОЇ

Вашингтон. — Адміністрація Економічної Кооперації („ЕКА"), яка займається висиланням допомоги чужим країнам на підставі Пляну Маршала, приготовила програму виплати на такі цілі два біліони долярів з бюджету на 1952 рік. З цієї суми пішло б пів біліона на викінчення Пляну Маршала, коло одного біліона на економічну допомогу при обороннім озброєнні Европи, а пів біліона на технічну й іншу допомогу азійським країнам на підставі точки четвертої промови Трумана.

Минулого року Конґрес уповажнив ЕКА створити Европейський Платничий Союз для використання $350,000,000 на відному торговельних зв'язків між країнами з Пляну Маршала. Тепер коло $250,000,000 з таких фондів має бути зужитих на поширення такої ж допомоги на Грецію, Туреччину, Австрію й Ісляндію. Згадані країни стоять перед торговельним дефіцитом у вище поданій сумі, бо вони вичерпали кредити в Европейській Платничім Союзі. Ці країни будуть потребувати допомоги ще й поза рік 1952, коли то кінчиться ділання Пляну Маршала.

В АМЕРИЦІ

● **Інтронізація сп. Кир. Андрія Роборецького** в Саскатуні відбулася 3 травня в українсько-катол. церкві св. Юрія. Він обіймає ново створену дієцезію Саскачевану в Канаді.

● **Студенти каледжів та університетів,** які хочуть дістати відложення військової служби, мають зголоситися до спеціяльних іспитів до десять днів. Це вже останній реченець для такого привілею.

● **З нагоди Тижня Збройних Сил,** який почався в понеділок, виголосять промови найвищі урядовці, включаючи й президента Трумана. Головним днем тижня буде найближча субота.

● **Вирятували хлопця з вогнетривалої каси** в церкві у Портленд, в стейті Ореґон. Його впхнув туди його товариш, потім замкнув двері й перекрутив завертку замку. Треба було розбивати касу.

● **Закон для затримання Оксани Косенкіни в Америці** підписав уже президент Труман. Закон леґалізує її побут і дозволяє їй старатися за право громадянства ЗДА. Вона приїхала до Америки 15 червня 1946, а „вискочила на волю" з вікна совєтського консуляту в Ню Йорку 12 серпня 1948.

КОНГРЕС ДОМАГАЄТЬСЯ РІШУЧОЇ АКЦІЇ ПРОТИ КИТАЙСЬКОГО НАПАСНИКА

Вашингтон, 16 травня. — Обі Палати Конґресу Злучених Держав перервали вчора хвилево свої наради над біжучими справами і ухвалили резолюцію, закликаючи Генеральну Асамблею Об'єднаних Націй встановити ембарго на експорт всіх стратегічних матеріялів з вільних країн до комуністичного Китаю та Північної Кореї. В резолюції сказано, що „Конґрес Злучених Держав просить і закликає Генеральну Асамблею Об'єднаних Націй поробити заходи для встановлення ембарга на висилку до комуністичного Китаю зброї, амуніції та всіх інших матеріялів, які можуть причинитися до збільшення воєнного потенціялу комуністичного Китаю". Сімох сенаторів, включно з одним демократом, висловили жаль, що в резолюції, запропонований сенатором Голландом з Флориди, не видвигнено домагання блькади комуно-китайського побережжя та інших драстичних заходів проти напасника, вважаючи, що як він „не матиме що їсти, він теж не зможе воювати". В своїй початковій клявзулі резолюція стверджує, що „жаден вояк Об'єднаних Націй не може бути ціллю кулі, виробленої у вільному світі".

БРИТАНІЯ Є В ПОВНОМУ КОНТАКТІ З АМЕРИКОЮ В СПРАВІ ІРАНУ

Лондон, 16 травня. — Тут з авторитетних джерел повідомлено, що уряд Британії передав урядові Злучених Держав вичерпні інформації щодо плянованих дальших заходів з теперішніх британсько - іранських суперечностей відносно нафти. При цьому стверджується, що Британія цілком певно не зробить в цій справі жадного кроку не тільки без порозуміння, але й без піддержки з боку Злучених Держав, хоча Британія не намагається дістати в цій справі формальну або публичну американську апробату, бо Вашингтон вважає, що справу націоналізації нафти в Ірані повинні полагодити самі заінтересовані країни, отже Британія з Іраном. Виміна інформацій і думок між урядами Британії і ЗДА є головною причиною, чому кінцева британська нота до іранського уряду ще не оформлена, зглядно не вислана. Британська преса підкреслює рішучість уряду взяти в оборону британські права і договірні концесії в потребі навіть „драстичними заходами". Бажання порозуміння в цій справі з урядом Злучених Держав диктується у великій мірі можливістю совєтської інтервенції, якщоб Британія остаточно на такі „драстичні" кроки рішилася. Вміжчасі, іранський премієр, головний автор націоналізаційного закону, забарикадувався в приміщеннях парляменту і не виходить з них, побоюючись, що його можуть вбити так само, як вбили його попередника за те, що був проти націоналізації.

● **По 6-7 центів підвишки платні на годину дістав мільйон автомобілевих робітників юнії Юнайтед Отомобил Воркерс в Дітройті** на підставі клявзулі у контракті, що платня зміняється відповідно до життєвих обставин. Контракт передбачує підвишку по чотири центи кожного року, без огляду на кошти життя.

АМЕРИКА ЗА ПРИЙНЯТТЯ ТУРЕЧЧИНИ Й ГРЕЦІЇ ДО АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ

Вашингтон, 15 травня. — Злучені Держави вже зголосили свою пропозицію одинадцятьом іншим членам Північно-Атлантійського Пакту, щоб Грецію й Туреччину вибрати на повноправних членів Західного протикомуністичного оборонного пляну. Після цілих тижнів дискусії в урядових колах ЗДА передано цю пропозицію насамперед Лондонові й Парижеві тому, що ці столиці вже мають свої договори з Туреччиною. Департамент стейту виявляє, що за кілька тижнів пред'явить цю справу іншим націям з Північно-Атлантійського Пакту. Приступлення обох країн до Пакту являється корисним з точки військової й політичної. Туреччина може виставити армію з мільйона вояків, а Греція з 250,000. Обі армії можуть становити важливу резерву на Близькому й Середньому Сході. Політично такий союз являється бажаним з уваги на сусідство Росії, яка пробує понехтувати ці країни як з закордону так ізнутрішнім вертільництвом.

ЗНОВУ АКТУАЛІЗУЄТЬСЯ СПРАВА ОЗБРОЄННЯ ЗАХІДНОЇ НІМЕЧЧИНИ

Франкфурт, 16. травня. — Промовчувана від якогось часу вирішена вже в принципі справа озброєння Західної Німеччини та включення її в загальну західно-европейську оборонну підготовку починає тепер знову актуалізуватися і тут в поінформованих колах висловлюється переконання, що вже в найближчому часі буде досягнене в цій справі відповідне порозуміння і пороблені конкретні заходи для її здійснення. В основі алянти передбачують створення десятьох німецьких військових „частин" в загальній силі 100,000 вояків. Зав'язком того мала б бути початкова мобілізація 10,000 вояків, як компроміс між німецьким домаганням 12,000 і французькою згодою на 8,000. Від деякого часу цю справу „заморожено" головно з двох причин: можливості зустрічі „великої чвірки" в Парижі та з огляду на французькі вибори, щоб не робити з цього проблеми в їх підготовці.

ДОЛЛЕС ЇДЕ ДО БРИТАНІЇ

Вашингтон. — Амбасадор Джан Фостер Доллес виїде до Лондону з початком місяця червня, щоб там викінчити підготову до заключення миру з Японією. Від 4 травня відбувалися у Вашингтоні підготові праці при співучасти заступників обох країн, а на них вирішено, що деякі проблеми обговорити ще в Лондоні. Ідеться головно про Формозу й комуністичний Китай, які мусять бути оговорені заки ще буде пред'явлений мировий договір до підпису.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРЕСПОНДЕНТ ПЕРЕДБАЧУЄ ДОБРІ ЖНИВА В УКРАЇНІ

Ню Йорк, 16. травня. — Кореспондент Н. И. Таймсу в Москві, Герисон Сейлисбері, в надрукованій в сьогоднішньому виданні цеї газети кореспонденції з Ростова на Доном, передбачує, що „російський шпіхлір" — Україна, матиме в цьому році найкращі жнива. Свої передбачування він базує на спостереженнях, пороблених з вікна поїзду в подорожі з Москви до Ростова. Україну, з її безконечними ланами, він порівнює зі середньо-західними американськими стейтами. — Згідно з його спостереженнями, українські міста і села вже майже цілком відбудовані після війни і тільки де-не-де розвалений або пошкоджений дім нагадує ще недавні бої. Так само цілком відбудована індустрія в Донбасі, продукція якої вже мала б досягнути передвоєнного рівня. Реасумуючи свої спостереження з вікна вагону Сейлисбері твердить, що „Україна своїм сільським господарством і своєю індустрією розквітла цеї весни так, як ще ніколи не розквітала після другої світової війни." Жалко тільки, що цей кореспондент не завдав собі труду та не вийшов з вагону, якщо б йому на це взагалі були дозволили його енкаведівські тіні, то добі був би теж мусів ствердити безмежну нужду і зубожіння населення цеї „квітучої країни".

Французи Творять Анти-Комуністичний Фронт

Париж, 16 травня. — Краєвий конгрес французької Соціялістичної партії апробував вчора „в принципі" резолюцію, яка дозволяє і рекомендує місцевим клітинам партії входити у зв'язки і творити спільний фронт з іншими партіями проти комуністів і проти прихильників ген. де Голя в найближчих виборах. Кнгрес рівночасно уповажнив екзекутивний комітет партії, щоб він в цій справі порозумівся з проводами інших партій, зокрема радикальної і народно - республіканської. Проте, народно-республіканська партія на своїх зборах минулого тижня дала виразно до зрозуміння, що воліє співпрацювати з ген. де Голем і його прихильниками в поборюванні червоних при виборах. Так само багато радикалів, які сьогодні мають відбути свої передвиборчі наради та встановити відповідну програму, висловлюються в користь співпраці з де-ґолістами проти комуністів. Вибори до французької Національної Асамблеї мають відбутися в червні.

НЕКОМУНІСТИЧНА ПРИСЯГА ОБОВ'ЯЗУЄ ГОЛОВНИХ ЮНІЙНИХ УРЯДНИКІВ

Вашинґтон. — Верховний Суд вирішив, що на підставі закону Тефта урядовці головної робітничої юнії обов'язані складати щорічно заприсяжене зізнання, що вони не належать до комуністичної партії.

ОЖИВЛЕНІ БОЇ В КОРЕЇ

Ворог поширює свої бази до нового наступу. Дощі утруднюють акцію авіяції.

Токіо, 16. травня. — Аліянтське головне командування подає, що впродовж вчорашнього дня прийшло до помітного оживлення боїв на поодиноких ділянках корейського фронту, як ворог почав поширювати свої випадові бази в очевидній підготовці до „другої фази" свого весняного наступу. Використовуючи дощ і непогоду, більші сили ворога переправились через ріку Пухан на її південний беріг на схід від Капйонґ. На південний схід від цього міста розгортається серіозніша битва між сильними патрульними відділами. До поважного оживлення фронтових боїв дійшло теж сьогодні вранці в районі Чунчон. Аліянтські патрулі, випробовуючи там терен, натрапили на „помітно збільшений" спротив ворога. На цілому центральному і східному секторах фронту приходило вчорашнього дня до перестрілки між патрульними загонами. В поодиноких випадках в боях інтервенювала теж артилерія. Збільшення ворожої активности стверджено в районі Інджє та на зайнятій південними корейсцями східній ділянці фронту. Зокрема повідомляється про дальшу розбудову ворогом його фронтових позицій в районі між Капйонг і Чунчон, де по всяких правдоподібностях мав би наступити перший удар другої фази ворожого наступу. У фронтових коментарах не вважається цих рухів ворога передвісниками безпосереднього наступу, як йдеться про найближчих 24 годин, але його теж не виключається. Теперішні сили ворога на фронті розцінюється на понад 600,000 вояків. Один з аліянтських фронтових офіцерів заявив, що червоні мають тепер на фронті „більше війська, більше танків, більше артилерії і більше літаків, ніж мали будь-коли досі". В патрульних боях попереднього дня ворог втратив — 1,650 вояків вбитими. Сильні з'єднання американських суперфортець виконали цілий ряд успішних атак на ворожі воєнні об'єкти, зокрема на ворожу базу в Саірвон, знищуючи там великі склади воєнного матеріялу.

Моральна Слабість Червоних в Кореї

Гонг Конг, 16 травня. — Мораль комуно-китайських і північно-корейських військ в Кореї мусить бути вже дуже низька, як між ними самими треба поширювати урядові китайські розкидки та при допомозі інших засобів пропаґанди закликати до „ліквідації англо-американських імперіялістів". В поширюваних між червоними вояками на фронті розкидках обіцяється їм „повну допомогу і піддержку китайського та інших волелюбних народів в світі", аж доки „нікчемні американські імперіялісти" до одного вояка не будуть прогнані з Кореї. В тих самих розкидках говориться, що дотеперішні „перемоги" червоних на фронті вже завдали американцям не тільки великих втрат, але й причинилися до „здемаскування" їх та втрати їхнього престижу між всіми іншими націями. Розкидка кінчиться ствердженням „непереможности" комунізму. Рівночасно перед населенням Китаю цілком скривається правду про події на фронті, зокрема промовчується величезні втрати.

ПРОПАГАНДИВНЕ ЗВІЛЬНЮВАННЯ ПОЛОНЕНИХ АЛІЯНТІВ

Корея, 16. травня. — Червоне командування в Кореї продовжує звільнювати поодинокі групи аліянтських полонених в пропаґандивних цілях. З полоненими, призначеними на звільнення, поводяться дуже лагідно, добре їх годують та наситивши їх відповідно теж комуністичною пропаґандою, відсилають їх назад на аліянтський бік. В той спосіб звільнено вчора 8 американців, двох англійців і двох турків. Звільнені вояки, раді самим фактом їхнього звільнення, кплять собі з усіх комуністичних „наук".

АЛІЯНТИ ЗАПОВІДАЮТЬ ПОШИРЕННЯ ЕМБАРҐА ПРОТИ КИТАЮ

Об'єднані Нації, Н. И., 16. травня. — Представники Злучених Держав, Британії і Франції повідомили вчора, що вони задумують поширити заборону експорту до червоного Китаю і Північної Кореї на цілий ряд дальших продуктів, включно з льокомотивами, стальними рейками та іншим транспортовим устаткуванням, що може служити воєнним цілям напасників. В тій справі має бути внесена окрема резолюція трьох західних великодержав. Австралія і Венесуеля та деякі інші країни негайно заповіли свою повну піддержку в цій справі. Для приспішення акції, ця резолюція вже не піде під розгляд Комітету Додаткових Заходів, але безпосередньо до Політичного Комітету Генеральної Асамблеї, що збереться вже в найближчий четвер, щоб розглянути справу ембарґа взагалі. Вміжчасі, Конґрес у Вашингтоні ухвалив спільну резолюцію, якою всецільо піддержує справу ембарґа. Вже тепер стверджується, що заборона експорту стратегічних матеріялів до Китаю, зокрема нафти, гуми, машин і хемікалій відіб'ється дуже болюче на цілому комуно-китайському господарстві.

КОМУНІСТИ ПОЧИНАЮТЬ ЗАВОРУШЕННЯ В ІНДІЇ

Ню Делгі, 16. травня. — Тоді, як індійський премієр Неру продовжує бути головним оборонцем комуністичних напасників у вільному світі, самі комуністи починають добиратися вже й до Індії. Здобувши відповідні впливи серед гірського племени Наґа в сусідній до комуністичного Китаю та опанованого комуністами Тибету провінції Насам, вони не тільки самі від- [illegible] послуху індійському урядові, але й започатку- [illegible] року акцію підбурювання проти уряду інших племен, пропагуючи зірвання з все-індійським союзом та творення власних комуністичних режимів. Представники провінції Асам в парляменті домагаються негайної інтервенції уряду, заки ще не є „запізно". Про загрозливу акцію комуністів повідомляється теж з інших північно-індійських провінцій, що вже сьогодні в поодиноких випадках вдержують сильніші і кращі зв'язки з червоними в Тибеті і Китаю, ніж з власним центральним урядом.

В СВІТІ

● **Окремий Комітет** для опіки над втікачами в Західній Европі плянує створити Дорадча Асамблея Ради Европи.

● **Совєтська делеґація** в Об'єднаних Націях знову намарно намаґалася пропхати в Комісію господарського затруднення і розвитку О. Н., яка почала сьогодні свою шосту з черги сесію, комуно-китайського представника на місце національно-китайського.

● **Арабська Ліґа,** що почала свої наради в Дамаску, Сирія, намагається дістати від Єгипту запевнення військової допомоги на випадок збройного нападу на будь-яку з арабських країн, маючи при цьому на увазі останні події на ізраїльсько-сирійському кордоні.

● **Індійський премієр Неру,** що виступив на Конґресі своєї Конґресової Партії з промовою за вдержання чистоти, дав на це практичний приклад, починаючи з місця збирати порозкидуване лушпиння з бананів.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

САНКЦІЯ ПРОТИ НАПАСНИКА

Перевірка американської політичної і військової стратеґії, спричинена конфліктом між президентом Труманом і генералом Мек Артуром, дає вже тепер позитивні наслідки. По-перше, американське громадянство зазнайомилось краще з цілою низкою рішень у важливих міжнародних питаннях, які йому виясняють політику вашинґтонського уряду щодо війни в Кореї, червоного Китаю, бомбардування Манджурії й т. п. З другого боку, союзники Злучених Держав мають нагоду щераз почути з авторитетного джерела, яких зусиль докладала і далі докладає ця країна, щоб льокальна війна в Кореї не перемінилась у загально-світову. Це особливо важливе, бо комуністична пропаґанда постійно голосить, що Злучені Держави пруть до війни з СССР. Держави, що є членами Об'єднаних Націй, переконались ще й тим разом, що не Вашинґтон, а Москва приспішує новий світовий конфлікт. Знову ж не рятують миру і ті, що тільки приглядаються до війни в Кореї замість слати туди якнайбільшу збройну допомогу і кінчати якнайскорше цю „обмежену" війну. Та й Велика Британія добре відчула, як дуже обурюється американський нарід за те, що вона так довго торгувала з червоним Китаєм, доставляючи йому матеріяли, потрібні на ведення війни в Кореї.

Того всього не було б, якби не було зізнань ген. МекАртура та секретаря оборони Маршала перед сенатськими комісіями збройних сил і закордонних справ. Не було б теж змін у настроях демократій. Ці зміни можна завважити хоч би в Англії, яка, хоч і визнала червоний Китай, хоч і потерпає за Гонґ-Конґ та вкладені там величезні інвестиції, проте поставилась уже повністю проти торгівлі з Пейпінґом воєнними матеріялами, що майже рівняється припиненню усякої торгівлі. Не було б і такого скорого прийняття Комітетом Додаткових Заходів Об'єднаних Націй американської резолюції, що закликає всі країни до припинення експорту зброї і стратегічних матеріялів до червоного Китаю і Північної Кореї. Хоч ще пройде чимало часу, поки Асамблея Об'єднаних Націй цю резолюцію схвалить, бо ж спершу мусить її прийняти Політичний Комітет, проте сам факт, що американська пропозиція перейшла першу стадію величезною більшістю (бо одержала 11 голосів, а 12-тий здержався від ґолосування), є вже великою моральною перемогою. Вона вказує, що ввесь вільний світ перехиляється з власної волі на бік американської політики. Тому нема ніякого сумніву, що ця пропозиція буде одобрена також і Асамблеєю О.Н.

Теж треба пам'ятати, що тут ідеться про санкції Об'єднаних Націй проти червоного Китаю та комуністичної Північної Кореї. Цілковита економічна бльокада тих країн з боку Америки вже давно переведена, але й вона прийде на черґу нарад Об'єднаних Націй, коли війна в Кореї не буде скоро покінчена. До того Сенат Злучених Держав уже пропонує поширення санкцій на Совєти та їхніх сателітів. Отже й це стане згодом предметом нарад Об'єднаних Націй, хоч Совєти та їхні сателіти будуть тому противитись.

Як бачимо, конфлікт демократій з червоною аґресією веде або до капітуляції демократій перед Кремлем, або ж навпаки — до щораз більшого загострення, до відсічі напасникові, бо мирної і справедливої роз'язки Москва не допускає.

Мова Великодньої Писанки

Злучений Український Комітет, в порозумінні з Конґресовим Комітетом та іншими центральними американсько-українськими інституціями, проголосив в місяці квітні двомісячну кампанію збірки фондів „Великодньої Писанки" на допомогово-переселенчу акцію. Акція ведеться під великим гаслом: „Великодня Писанка на рятунок брата і сестри!" Вона ще не закінчена, хоча вже добігає до кінця, бо формально повинна б закінчитися з кінцем травня. Ціллю акції є: зібрати найбільш необхідних для продовження допомогово-переселенчої акції бодай 100,000 долярів, шляхом: членських вкладок ($10.00 інституції і $5.00 особи), добровільних пожертв, приходів з імпрез, збірок по домах, спеціяльних імпрез і т. п.

Кінцева оцінка акції була б ще передчасна, але дотеперішній її перебіг вже дозволяє на деякі висновки. Відразу треба ствердити, що ці висновки не дуже потішаючі. Виявляється бо, що чим більше патріотичних слів виголошується по наших громадах, тим менше довершується патріотичних діл.

Інтензивну збіркову акцію поведено досі, наскільки нам відомо, головно в самій Филаделфії, осідку ЗУАДКомітету. Поведено її на менші розміри теж в деяких інших громадах, але все це є дуже кволе, припадкове і доривочне. Всі заклики ЗУАДКомітету в цій справі мали ще найбільший відгук серед „одноосібняків", іншими словами, серед поодиноких громадян, що не чекали на імпрези і збірки, але самі мали в своїм серці досить зрозуміння важливости цеї справи та вислали свої пожертви прямо до канцелярії ЗУАДК.

Вже на початку збіркової кампанії деякі організації і товариства зголосили свою „готовість" відповідно до неї причинитися. Але в більшості випадків на тій „готовості" теж і закінчилося, бо не виявлено жадної ініціятиви ані активности. Нам не відомо досі про жадну імпрезу, про жадні збори ані про жадну іншу ширшу громадську акцію в тій справі. Що більше, ми з жалем мусіли ствердити, що на кількох зборах, на яких ми могли бути приявні, включно зі зборами новоприбулих, цю справу цілком промовчено. Для прикладу навести б хочби останні збори ОДУМ. Після них ми довідуємось про резолюцію з піддержкою УНРаді, що є цілком впорядку, але при цьому там не згадується про будь-яку резолюцію в справі піддержки тому ЗУАДКомітетові, якому більшість членів тої організації завдячує свій приїзд до цеї вільної країни та який у великій мірі теж в останньому причинився хочби до того, що в Конґресі злагіднено закон та вможливлено цим приїзд багатьом іншим їхнім друзям-скитальцям з під-совєтської України. Це тільки один приклад, а таких можна б навести багато більше, включно до тих великих словних патріотів, що так запопадливо організують протести „політичної еміґрації" проти критичних завваг на їх адресу, але яких майже не подибується між іменами тих, що складають свою пожертву на рятунок брата і сестри.

Повторюємо, що на кінцеву оцінку акції Великодньої Писанки для ЗУАДК ще передчасно, але й її дотеперішня мова вже дуже голосна. Ціла наша американсько-українська спільнота, потапає в повені імпрез, з'їздів, резолюцій, зборів та великих слів величезну силу. Але цей патріотичний запал і підйом звичайно кінчається там, де треба посягнути рукою в кишеню та дати пожерву на справді високу гумано-патріотичну ціль.

Можна сподіватись, що на закінчення збіркової акції „Великодньої Писанки" ЗУАДКомітет проголосить виказ всіх тих інституцій, організацій і осіб, які взяли в тій акції участь та самі зложили відповідну пожертву. Цьому виказові треба буде з увагою приглянутися, бо його мова буде дуже багатомовна.

Ми найбільше бажали б, щоб наш песимізм під цим оглядом не виправдався і щоб ми в своїх передбаченнях помилилися.

До мобілізації суспільної опіки

Із звіту д-ра Френка Ґрамана, адміністратора оборонної робочої сили, виголошеного на Краєвій Конференції Суспільної Праці в Атлантик Сиґі, довідуємося, що питання робочої сили відб'ється на житті цілої країни і що переміни в цій силі будуть переводитися впродовж „довгої мобілізації вільного світу". Пересування робітників зі звичайних підприємств до підприємств оборонної продукції будуть і далі, бо потрібно ще 5,200,000 робітників на оборону. Продукція буде потрібна не тільки для Америки, але й для наших аліянтів, пригадує Ґраґам, бо „усі ми або переможемо, або згинемо", коли прийде до нової світової війни.

Ці слова сказані не даром на конференції Суспільної Опіки, на якій зібралися на важливу раду 6,000 провідників суспільної праці з цілої країни. Конференція застановляється не тільки над самими американськими проблемами, але й над проблемами оборони і над відповідальністю професійних суспільних працівників за завдання світових розмірів, як сказано в комунікаті. Наради різних комісій конференції обіймуть усі ділянки суспільної праці.

Звіти з конференції кинуть більше світла на різнородні проблеми, які тісно зв'язані з обороною, отже в першу чергу з охороною життя, здоров'я і добробуту робітників, які працюють і працюватимуть в оборонних підприємствах. Ці проблеми такі, що від них не в силі забезпечитися ніякі прошарки населення, ніякі станові організації, ніякі етнічні і расові угрупування, ніякі професійні гурти. На них треба дивитися з погляду добра цілости населення, яке живе на території Злучених Держав.

П е р е с у в а н н я робітників дасться в знаки вже ранньої осени, як каже Ґраґам, і це не тільки справа одиниць, що йдуть до праці. Воно діткне усіх людей, старших і молодших; здорових і хворих; мужчин і жінок; тих, що працюють, і тих, що не йдуть до роботи. Кожна родина, кожна громада, кожна ділянка життя його відчує. Звичайно, опікункою домашнього життя, працюючого члена родини і молодого та старшого покоління є жінка в домашнім господарстві. Проте статистика департаменту торгівлі з березня 1951 р. показує, що 17,300,000 жінок вже зайняті роботами поза домашнім господарством, не рахуючи тих, що працюють на фармах. Це значить збільшення праці жінок на 8% порівняно з березнем минулого року, а на 17% порівняно зі станом тому чотири роки. Більша половина працюючих жінок — замужні. Значить на такі відсотки маліє теж квота робітниць в суспільній ділянці.

Коли заповідають оборонну мобілізацію на довші часи, то треба наперед подбати, щоб не припинити суспільно-опікунчої роботи в країні, тобто допомоги безробітним, виховання дітей і опіки над немічними. Крім того треба бути готовими до таких потреб, яких досі Америка не зазнала, напр. піклування бездомними після нападу атомовою бомбою.

Саме ці потреби має на оці конференція Суспільної Праці. „Здоров'я й доброчинність добрі кожного часу, а підчас мобілізації вони ще потрібніші" — пригадують організатори конференції. А дальше кажуть: „Наша мобілізація в першу черґу вимагає догляду над дітьми". Наша громада, маючи нагоду включити себе в загально-американську суспільно-опікунчу працю, мусить звертати пильну увагу на заклики, осторогі і вказівки загальних краєвих організацій, пристосовуючи свої власні потреби до потреб усього населення.

Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет закінчує уже свою переселенчу акцію. Перед ним відкривається велика можливість для підготови нових американців до суспільної праці. За теперішніх обставин це не менш важлива справа ніж справа переселення. Сильні особи слабнуть серед важкої праці; слабі хворіють; на світ приходить постійно нове покоління — все те вже тепер займає уми не одної людини, яка хочби тільки поверхово приглядалася збірному життю. Пізнати різні діяння суспільної праці і подати їх до відома свіжо прибулих громадян, незнайомих з американською дійсністю — це вже велике завдання комітету. Коли ж треба буде в деяких випадках дати не тільки саму пораду, але й зорганізувати матеріяльну допомогу, то й від того не можна відмовлятися. Треба надіятися, що хоч якась частина українсько-американського громадянства зрозуміє цю справу і заохотить ЗУАДК взяти на себе цю роботу на найближчому його зібранні в жовтні місяці.

Іван Кедрин

ЧИННИК ДИСПОЗИЦІЇ

Коли звичайний сірий бизнесмен робить якийсь бизнес чи підписує умову з другим бизнесменом, то передусім мусить мати певність, чи та друга сторона має право таку умову робити. Ніхто у світі не вдасться у переговори з кимось, хто сам не рішає. Такого розмовця можна щонайвище трактувати, як посередника, — тоді, коли не можна вести розмови безпосередньо, з безпосереднім диспонентом. Коли у політичному світі виступають назверх чинники ніби-самостійні, з формальними самостійницькими грамотами та проте фактично залежні від скритих за їхніми плечима диспонентів, то це страшенно заплутує відносини т а в усю політичну атмосферу вносить елементи фальшивої гри, нещирости, забріхання. Знаємо, що найбільша трудність нинішньої міжнародньої ситуації полягає в тому, що єдиний правдивий і дійсний диспонент — Москва — скриває себе за плечима безлічі маріонет, які виступають як ніби-самостійні держави з своїми амбасадорами, послами, делеґатами в Об'єднаних Націях, примушують світ цяцькатися з ними і говорити, — коли фактично — все це втрата часу й енергії, бо рішають не вони. Роля цих маріонет буває інколи така важлива і трагічна, як нинішня червоного Китаю, який кривавиться в інтересах Москви. Десь у якійсь американській газеті ми читали недавно, що переговори з мадярським урядом про випущення на волю арештованого на Мадярщині американського громадянина, який саме тепер вернувся до ЗДА, тому тяглися поверх року, що червоний **Б у д а п е ш т** мусів разу-раз запитувати, яка „думка" червоної Москви. Ввесь конфлікт Труман-Мек Артур крутиться довкола проблеми: чи дійсного керівника політики червоного Китаю можна поцілити в Азії, чи в Европі, і чи треба самому за ним пошукати, чи ждати, аж поки він зголоситься...

Правда, буває таке, що створений, чи підкорений „сателіт" дістає амбіції визволитися з-під дошкульного диктату. Люди, яким призначено грати ролю маріонет і сліпих виконавців чужої волі, починають інколи діяти за своєю власною волею, самостійно, не питаючи думки того свого диспонента, або навіть просто діючи проти його бажань і інтересів. Буває і таке, що ідея, поставлена лише назверх, на показ, як фікція, набирає сили, змісту і стає справжньою ідеєю. Разом із особистою амбіцією людей, що спершу мали тільки маскувати ідею, відроджена ідея стає реальною рушійною силою, небезпечною для тих, що хотіли мати тільки фірми, вивіски, виконавців. Така емансипація з-під чужих впливів часто зустрічається в історії народів, таборів і окремих осіб. Ми знаємо з історії України, що вже напр., князь Ізяслав II скликав у 1147 році Синод у Києві, який вибрав митрополитом монаха Клима Смолятича, щоб позбутися впливів візантійського патріярха, що насилав на Україну лише греків. Ми знаємо, що Українсько-Католицька Церква відіграла і грає зовсім іншу ролю, як та, яку їй хотіли надати деякі польські протектори Унії. Ми знаємо з новітньої історії трагедію Скрипників і Хвильових, яким затісно було в ролі, що її призначили їм можновладці з Політбюра. Ми знаємо історію Тітовської Югославії і всіх інших тітоївців, які усамостійнились, визволились з-під впливів протектора та повели власну політику. Як правило, така емансипація і таке „усамостійнення доводить до конфлікту між первісним диспонентом і їхнім бунтарським протеґованим. — Зовнішній світ слушно легковажить собі протеґованих і, навпаки, піддержує їх та ставиться з симпатією до них, коли тільки вони визволяться з-під диктату і беруть у свої руки власну долю, самі формують своє обличчя та стають власними диспонентами своєї волі.

Авторові цих рядків відомо, що його стаття у „Свободі" п. з.: „Годитися треба, але як?" — викликала досить широкий відгук: і в дебатах у деяких гуртах і в пресі. Один професор, роблячи мені честь, не проминаючи ні одної нагоди, щоби атакувати мене і викривлювати при цьому інтенцію висловлених мною думок, закинув мені на сторінках „Свободи", що я „полемізував з УГВР". Нічого подібного я не робив і не думаю робити. Я навів низку **ф а к т і в**, яких покищо ніхто не заперечив. Щоби дискутувати про проблеми української консолідації, треба **з н а т и ф а к т и д і й с н і, а н е у я в н і**. Треба знати історію постання УГВР і історію постання УНРади і все те, що з цією історією та їхнім сучасним станом зв'язане. — Хтось може твердити, що така чи інша фракція УНРади ставиться до проблеми порозуміння з УГВР у принципі позитивно, інша неґативно, що одна з них діяла на користь, друга — на шкоду порозуміння. Але кожна з них **с а м а** рішала і сама може на будуче рішати про своє становище, кожна з них стоїть під тиском прилюдної опінії, з якою мусить рахуватися і перед якою мусить звітувати за свої дії. У названій вгорі своїй статті я на основі фактів і цитат з авторитетних документів, вказував, що закордонне Представництво УГВР не розпоряджає своєю власною долею не тільки формально, як Представництво установи, яка знаходиться в підпіллі в Україні, але й фактично, складаючись із членів партії ОУН Ст. Бандери і будучи залежним від рішення своєї партійної верхівки. І я і ввесь український політичний світ та всі ті „безпартійні" і „невтральні", про яких говорить шановний професор, прийняли б з найбільшим вдоволенням до відома (але не словесну заяву, а факт), коли б УГВР унезалежнилася від тієї однієї партії настільки, що могла б сама **р і ш а т и** про свою долю і про можливості координації своїх дій з Державним Центром УНР.

Покищо нам відомо, що внутрі УГВР існує сильна емансипаційна течія. Ми казали про неї, признаючи, як дуже позитивне явище, ту еволюцію думок деяких чільних діячів з ЗП УГВР, яка довела до відмови від амбіцій на монопольність представництва всього українства перед усім світом та до признання, як бази української визвольної політики, українського традиціоналізму і леґалізму влади з часів існування української держави. Це все дуже гарно і на цій плят-

(Докінчення на ст. 4.)

М. Д.

ВІД ПРЕСТОЛУ ДО БЕРЕЗИ

4)

Я віддав все. Мої дрібні речі він вложив до капелюха і замкнув до якоїсь шафи.

Потім один з двох поліцаїв — зробив головою різкий кивок, давши мені знак слідувати за ним. Ледве я переступив перший поріг, як на мене у ту мить посипались часті і скорі удари в обличчя, голову, спину. Я інстинктовно вбрав голову в плечі і пригнувся до долівки. Мені полилася кров з носа та зубів. Але дивна річ, чи то від нервового зворушення, чи то від несподіванки, а може навіть від завзяття, що раптом наповнило мою душу, — я не чув болю.

Врешті добре „захекавшись" — поліцаї відчинили ще одні двері і вкинули мене в темну комірку. За дверима забрязчали ключі і глухо вдарив ригель.

Очі поволі почали призвичаюватися до темряви. Через невеличке віконце під стелею просякало трішечки якогось світла; може від ліхтаря на вулиці, а може і від місяця. З кутка комірки до мене підвелася якась дивна постать. У відблиску скупого світла я бачив лише силует постаті з фантастично великою головою. — Пильно вдивившись, я догадався, що це розкуйовджене волосся зробило голову цієї постаті такою фантастичною, а навіть страшною.

— Отче Семене, це ви? — промовила до мене постать.

— Я впізнав вас, як ви входили з коритаря.

Я мовчав...

— Що ж ви мовчите, це ж я, о. Григорій Березовський! — Невже забули? Я був колись на вашому шлюбі, добре знаю вашу пані-матку, всю родину.

— Так, отче, — врешті спромігся я відповісти, — знаю вас добре, але скажіть мені найперше, — чи вас били?

— Ні, слово даю, що ні, і коли почув, що когось б'ють, то признаюсь, що немало здрефив*), думаючи, що і моя черга надійшла.

В голові промайнув рій найрізнородніших думок. Чого ж справді опинився тут цей заслужений діяч української сцени, що недавно прийняв священство. Чому до нього були більш поблажливі польські поліцаї? А може він укриває, що його били?

Щойно тепер почав я відчувати біль від нанесених мені побоїв. Разом з тілом, боліла і душа.

— Що злого зробив я? — питав я сам себе. Хто дав право цим людям знущатися наді мною? Хіба ж бажати рідному народові щастя і кращої долі є злочином? Врешті, чи ж винен був я чи рідний мені народ у трагедії, яку переживала тоді Польща? Тяжке зідхання вирвалося з моїх грудей.

О. Григорій відчув, що я терплю, підсів ближче і щирим, теплим словом почав мене розважати. Поволі в мойому схвильованому серці оселився мир.

Голосно балакаючи, по коритарю пройшли поліцаї. З-поза дверей донісся уривок розмови:

— Маршалок Сміґли сказав — вже ані кроку дальше (тобто відступати). Всі вивротовці (змовники) підуть на шибеницю!

Кроки втихли. Мати Божа Почаївська рятуй, щоб справді нас ляхи зі злости передчасно не викінчили, звернувся я вдумці з молитвою до Богородиці.

За стіною почулося якесь придушене шамотання, глухі зойки і удари чимсь тяжким по дереву. Пізніше я довідався, що це так приховано, положивши дошку на людину, тяжкою гирьою били Горошка селянина-поета з села Передмірки; свої скромні поезії він уміщував іноді в тижневих селянських часописах.

В тяжкому чеканні — чи не прийдуть іще до нашої камери на розправу зі мною або з о. Григорієм час все ж пройшов за північ.

Почало світати.

Хтось зі службових відчинив двері з канцелярії. Через свої двері, а скорше нещільно припасоване віконце в них, я виразно почув:

— Прізвище?

— Доктор Рощинський — була відповідь. Двері зачинено. Більше нічого не вдалося почути. Це напевно, подумав я, викликали доктора до того бідолахи, якого вночі так мордували.

Коритарем пройшло кілька осіб до дальшої камери.

Ось знов відчинилися двері канцелярії і звідти знов донеслося:

— Кобрин Михайло!

— Власовський Іван!

Мені стало ясно — імена старих українських діячів говорили самі за себе; їх також арештовано.

Польська „коза" наповнювалась арештованими. На дворі вже добре розвидніло. Раптом біля наших дверей почувся тупіт богатьох ніг і груба лайка. — Забрязчали ключі і до нашої маленької келії не увійшли, а буквально влетіли нагнаних кулаками поліцаїв — кілька новоарештованих.

Серед інших незнайомих облич я одразу побачив дядька моєї дружини, Нестора Сагайдачного. В камері було вже досить світла, але всі новоприбулі в першій хвилині, немов в темному льоху, нічого не бачили перед собою. Перше враження було таке — немов на всіх напав стовбняк.

— Якби так, — півголосом сказав до мене о. Григорій, що також уважно приглядався до новоприбулих, — за цим порогом була не камера, а прірва, або котел з кип'ячою смолою, то й туди побоями нагнані люди легко могли б скочити.

Я мовчки погодився з ним.

— Добрий день, Несторе Іовлєвичу, — звернувся я до кревняка.

— Оповідайте, які ж там новини?

— Новини погані, — прийшовши врешті до себе, — промовив він.

— Цілу ніч в Крем'янці ідуть арешти українців. Стьопу мого швагра — Степана Жиглевича, також арештували разом зі мною, — вже сидить в іншій камері.

Новина мене приголомшила. Я зажурився. Мені стало шкода бідного хлопця. Ще тільки перше літо провів вільно після закінчення української гімназії, не відпочив як слід, а вже мусить натерпітися. Жаль було і дружини, якій довелося переживати арешт нараз мужа і єдиного брата. Це було нелегке, подвійне горе занадто тяжке для слабенького жіночого люблячого серця. Але годі помогти горю.

Я запізнався з новоприбулими. — Все це були свідомі українці з околиць Крем'янця.

В приязній розмові минає час. Аж в полудень вивели нас з усіх камер до туалети. — Ми йшли гуськом, тобто один за другим. Оглядатися і розмовляти не мали права. Назад до камери вже нас не повели, а загнали до якогось хліва та розсадили довкола стін на низьких лавках.

Тут зібралося вже чимало людей — душ з 40, старі, молоді, інтеліґенти, селяни та робітники. Здавалося б, ніби люди різні між собою, але в той же час усе це діти одного народу, усе це сини з однієї кости і крови, всі скромні, непомітні сірі люди, але всі вперті борці за одну велику ідею — вільну Українську Державу.

(Продовження буде)

*) здрефив — злякався.

О. Вишнівський, ген. хор. б. Армії УНР.

ОТАМАН І ОТАМАНІЯ

(2)

„Отамани-опереткові" — це герої оповідання Винниченка, Гаркуни-Задунайські, що зійшли зі сцени на широку арену визвольної боротьби, щоб себе показати, в надії на краще поводження ніж на театральних підмостках, ну і в зв'язку з цим — на кращий зарібок. Зійшли зо сцени, як були: старокозацький оксамитний червоний чи малиновий жупан, турецький ягатан при боці, дві пістолі за пасом, вуса обов'язково вниз... Штани — як синє море! Матня по землі волочиться... Хоч картину малюй! Співали як соловейки „Ще не вмерла Україна" екс оффіціо, але з більшою приємністю й щиро — з захопленням: „хіба в шинкарки мало горілки, пива чи меду забракло!" з власної волі. Промовляли з патосом славетнього Демостена й ролю свою -- справжнього українського патріота - запорожця — грали краще, ніж на сцені. Першим і головним завданням, яке собі ставили, було одержання коштів на „формування" повстанчого загону, коша тощо; друге — відповідно гучно кошти ці прогуляти... Через те, зранку вони урядували, себто, переконували відповідну владу щодо необхідности коштів, а ввечері: карти, жінки, горілка... Чому давали гроші? Мали, мабуть, справді, ці опереткові „отамани" дар слова і вміли переконувати: „Гаркуни-Задунайські" були, як відомо, не тільки актори, але й знамениті брехуни; крім того, всі ми, в ті ж часи, були перечулено - сентиментальні до всього, що нам старе Запоріжжя пригадувало. Як же не дати можливости рятувати Україну такому „славному запорожцеві" як „отаман" Гаркун-Задунайський, який уже одним своїм виглядом Богуна чи Сірка міг навести страх на ворога!.. І тим більш, що нам так була потрібна військова сила й на організацію її гривень не шкодували.

Щоб було враження, що все ж щось діється, щось організується, „опереткові-отамани" формували свої штаби. Робили це тим більш охоче, що потребували постійних спільників до гулянок-оргій, що на драматичному тлі дійсности тих часів робили кошмарне враження. Переважно на цьому й кінчалося, бо влада, зрозумівши з ким має діло, не тільки більше грошей не давала, але ще й до відповідальности тягнула. Тоді „отамани", раптом зникали, щоб з'явитися в подібній ролі в якомусь іншому місті. Через те, що в ті часи ми, назагал, порядком і доброю організацією не грішили, та й, об'єктивно кажучи, в тих обставинах трудно було грішити, можливі були рецидиви.

Іноді „Гаркунам-Задунайським" щастило таки зформувати такий-сякий відділ, який вони величали „кошем". Тоді „отамани" ці вирушали окремими поїздами на фронт, до якого, зрештою, майже ніколи не доїздили, а коли й доїздили, то нікому підлягати не хотіли і, так само як інші „отамани" некарні, наказів команди не виконували й чинили на власну руку. „Війну" провадили переважно в поїзді з... пляшками, а поза поїздом — з людністю містечок... Це все знову йшло на рахунок неповинних у цьому — українського війська і Головного Отамана, який, нота бене, завжди тяжко переживав подібного роду ексцеси і, осуджуючи їх, видавав з приводу них найгостріші накази. Але боротися з тим злом при тих надзвичайно тяжких обставинах урядування нашої влади, що панували за тих часів, просто не було можливости і тому, хоч кілька таких „отаманів" було й покарано на горло, то все ж, назагал, „лицарські вчинки" розпаношених „отаманів" залишилися безкарними.

Мимохіть, по асоціяції, приходить на думку Туреччина в ті часи, коли внутрішній стан її був подібний до положення в Україні в роках 1917-20. По цілій Туреччині рівнож гасали тоді численні патріотичнонаставлені, але некарні ватажки-повстанці зі своїми загонами. Турецька влада віднеслася була тоді до цих своїх „отаманів" без сентименту і пардону, створюючи з нерегулярних ватаг регулярне військо й нищучи фізично всіх тих із них, хто йшов проти закону і порядку.

„Отамани — льокальні патріоти" організовували загони для захисту лише свого села чи району від червоних і білих москалів. Вони добре „залили сала за шкуру" цим ворогам України. До української влади ставилися прихильно, але до нашого війська зі своїми загонами не приставали навіть тоді, коли частини української армії переходили через їх район. Отаманів цих не можна ставити в одній площі з попередніми, але все ж вони не виконували всього, що повинні й мали можливість виконати: не прилучалися до нашого війська.

Деякі села, або кілька сіл разом зорганізованих, не визнавали жадної влади, творячи, так би мовити, державу в державі. „Отамани" цих „незалежних республік" виступали збройно проти частин української армії підчас переходу нашого війська через їх райони. Особливо під цим оглядом дала себе знати з негативного боку Пашківська волость на Поділлі.

З „отаманів-анархістів" найбільший розголос в усій Україні мав „батько" Махно — українець з походження. Не визнаючи жадної влади крім своєї, він зі своїми чисельними й очайдушними ватагами „огнем і мечем" гасав на широких просторах України, виступаючи збройно не тільки проти большевиків і білої московської армії, але й проти української влади.

Уявім собі, бодай на хвилину, що всі численні, по всій Україні розкидані, повстанчі відділи мали б ідейний характер, що отамани ці з'єдналися б, перетворили свої загони в одну національну українську повстанчу армію, що підлягала б Головній Команді українського війська та що ця повстанча армія оперувала б у запіллі ворога, на підставі директив української влади, в стислому контакті з нашою регулярною армією.

Яка б це була, в умовах тодішньої української дійсности, непереможна сила і чи могли б ми тоді, як би повстав був весь український народ, або, принаймні, більшість його, програти справу нашого визволення. Хто тільки зможе уявити собі це цілком реально, той, безумовно, відповість: „ніколи!"

Разом із іншими чинниками змарнували ці „отамани" — сини поневоленої України — великі можливості визволення з-під московського ярма.

Так помстилася доля на народі, що його інтелігенція забула „хто вони і чиї діти" і пішла, задля власної користі, служити „всім і вся" тільки не своюому народові.

„Олива і вода" — це наша інтелігенція і наш народ у минулому. Винятком серед нашої інтелігенції, що народу свойому служив і працю національного усвідомлення його, до великої російської революції 1917 р. переводив, була, головним чином, наша революційно-соціялістична молодь. Пізніше, на еміграції, деякі принципові противники соціялістів і різні еміграційні „отамани" в лапках, йдучи за модною тоді течією „бештай соціялістів", на перегони виливали помиї на українських соціялістів взагалі та на українських соціял-демократів зокрема. Їх не стати було на об'єктивність і вони просто не хотіли пам'ятати про те, що як би не українські соціялісти, то ще й до цього часу світ знав би лише про частину Росії, що „Малоросією" зветься та „малоросів".

Увесь тягар визвольного руху в Україні звалили були на свої плечі, — чи це подобається кому чи ні, — власне, українські соціялісти. І най з ваганням, най зі застереженням, най з помилками, але, все ж, рух цей допровадили до того, що Україна нарешті з кількавікового сну прокинулася, національно відродилася й себе незалежною, самостійною державою оголосила; допровадила до того, що ці самі колишні „малороси", які посміли були плямувати навіть пам'ять, забитого ворогами України її Вождя, Симона Петлюру, себе українцями, а „отамани" в лапках себе козаками, або старшинами українського війська називати могли...

Не будучи соціялістом із переконань, стверджую це во ім'я безсторонньої історичної правди.

Усе ж того винятку з нашої інтелігенції було замало, щоб національно усвідомити весь наш народ. І це було нашим нещастям, бо кожний поневолений, національно не свідомий народ, що не знає й не усвідомляє собі історії свого минулого, повторює старі гріхи і помилки і є подібний до повільного, несвідомого цього, самогубця.

(Продовження буде)

ЗВІДОМЛЕННЯ

ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

Збори Екзекутиви ЗУАДК

Дня 12 травня ц. р. відбулися чергові збори Екзекутиви ЗУАДК — на яких в приявности усіх членів Екзкутиви обговорено та вирішено слідуючі спарви:

1) Переселення:

По день 10 травня 1951 р. вислав ЗУАДК 19,341 ашурансів до Німеччини, Австрії та Італії на загальне число людей 43,000.

Крім цього вислано: 85 ашурансів до Англії, 74 до Бельгії, 17 до Франції, 8 на Филипинські острови, по два ашуранси до Тунісу, Венесуелі, Арґентини, і по одному до Еспанії, Швеції, Ірану, Шанхаю і Бразилії.

До тепер приїхало через ЗУАДК — 21,976 іміґрантів на 218 кораблях — з Німеччини, Австрії та Італії, 8 родин з Филипинських островів, 3 родини з Бельгії, 4 з Англії, решта є в стадії провірки на виїзд.

2) Анонімові ашуранси:

Екзекутива ЗУАДК ствердила радісну вістку, що ЗУАДК має дотепер в ДП Комісії у Франкфурті приблизно ще 4,000 ашурансів — а 800 укр. родинам вже призначено анонімові ашуранси. Ці родини прийдуть до ЗДА в найближчих двох - трьох місяцях і тому екзекутива рішила звернутися з горячим проханням до усіх щирих українських громад та організацій, щоби зголосили негайно свою готовість прийняти по кілька цих родин до своїх громад.

3) Писанка:

Звернення Екзекутиви ЗУАДК до українського загалу в Америці — в справі цьогорічної Писанки на Рятунок Брата і Сестри заторкнув широкі круги нашого громадянства. Екзекутива стрвердила з великим вдоволенням, що участь у ПИСАНЦІ беруть теж парохії обох обрядів, горожанські клюби, братські організації й жіночі організації та широкий український загал. Все ж таки збірка на ПИСАНКУ не має ще загально-масового характеру.

Щоби виконати найближчі наші завдання, треба великих матеріяльних засобів. Тому ще раз прохаємо весь український свідомий загал — перевести збірки у своїх місцях, а зібрані фонди переслати на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee, Inc.
P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa.

4) Суспільна Опіка

У зв'язку з дальшим приїздом скитальців, як і з місцевими потребами в ЗДА та з потребою скоординування суспільно - допомогової праці в Европі, ЗУАДК відкрив тепер два постійні бюра, а саме, в Ню Йорку і Шікаґо — а третє намічене у Филаделфії в найближчому часі.

В зв'язку з цею працею рішено поширити комітет суспільної опіки покликанням представників поодиноких організацій — всеціло зацікавлених в питані суспільної опіки.

Досі призначили своїх представників такі організації: Т-во Укр. Вояків — І. Поритко; Самопоміч — інж. Куземський; Союз Українок — ред. п-ні Бурачинська; Ліґа Укр. Молоді — О. Слободян; від ЗУАДК — О. Штоґрин і д-р Шлемкевич.

5) Конвенція ЗУАДК

Конвенція членів ЗУАДК відбудеться у Филаделфії дня 13 і 14 жовтня ц р. Участь у Конвенції можуть взяти тільки повноправні члени ЗУАДК. Святочна академія — відбудеться в суботу 13 жовтня ц. р в найбільшій филаделфійській концертовій галі „Метрополітен Опера Гавз". Програма свята буде проголошена окремо. Екзекутива звертається з проханням до цілого нашого громадянства й усіх наших організацій у Филаделфії, Ню Йорку та околиць — здержатися від влаштування окремих імпрез в цих двох днях — та взяти масову участь в академії та нарадах ЗУАДК.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Филаделфії

● 30 фашистських лідерів з вісімох різних країн — Швеції, Німеччини, Італії, Франції, Бельгії, Швайцарії і Данії — започаткували в Мальмос, Швеція, новий фашистський інтернаціонал.

● До масової участи в найближчих виборах в Італії закликає Католицька Церква своїх священників і вірних, щоб в той спосіб рятувати перед загрозою свободу віровизнання.

● Ізраїльська поліція переводить облаву на релігійних фанатиків, які мали приготовляти саботаж в будинку парляменту.

Підвишка Податку На Ґазоліну

Вашинґтон. — Комісія способів і засобів палати репрезентантів ухвалила підвищити федеральний податок від одного галона газоліни з півтора до двох центів, отже на пів цента більше ніж він виносив досі. Це мало б принести додаткового доходу для федерального скарбу на 600,000,000 річно. Адміністрація домагалася підвишки на три центи. Комісія вирішила з початку не рухати цієї справи, одначе опісля змінила свою думку, коли завважала, що нема на чім відбити недостачі. Комісія відкинула підвишку податку від цукорків та телефонів, а зате піднесла оплати від круголень і білярдів з $20 на $25. Ці оплати мали б принести мільйон дол. річно.

● Новий жіночий летунський рекорд встановила мадам Оріол, невістка президента Франції, досягнувши швидкости поверх 509 миль на годину.

ЧИННИК ДИСПОЗИЦІЇ

(Докінчення зі сторони 2-ої)

формі можна вже з отими діячами розмовляти, вони духово цілком зблизилися до решти українського демократичного світу. Але ж вони не рішають про порозуміння чи ворожнечу з Державним Центром, бо рішає партія ОУН Бандери! І я твердив, — **що головно цей момент стоїть найбільше на перешкоді практичному порозумінню.** Коли б фракції УНРади не хотіли поширювати консолідації, заздрі за кількість місць, передбачених у Виконному Органі для їх членів, тоді вся українська прилюдна опінія, і УКК і КУК і ПАУК мали б причину і змогу впливати на них і таку поставу напевне змінити. Але цієї ситуації нема. Ніхто не може закинути през. А. Лівицькому, ані Виконному Органові, ані Національній Раді, ані її фракціям, що вони у принципі ворожі координації дій з УГВР і що вони саботують всяку практичну злагоду. Коли б хтось таке твердив — хай подасть докази. Коли ж деякі діячі УНРади чи фракції ставляться обережно до цієї справи і без віри в її реальність, то виключно лише власне через тісне пов'язання УГВР з партією Ст. Бандери, котра раз-у-раз демонструє свою ворожість до Державного Центру, не признає його і виразно заявляє, що буде поборювати його, як репрезентанта українських визвольних змагань. І ми коротенько подали докази, що ОУН Ст. Бандери рішуче не допускає до порозуміння УГВР з Державним Центром. Чому?

Дуже просто і логічно, з погляду теперішньої ідеології ОУН Ст. Бандери правильно. УГВР була створена наприкінці останньої війни рішенням і заходами ОУН Ст. Бандери. — „Тимчасовий Устрій УГВР", — що його я цитував, є відбиткою ідеології тієї партії і всі її монопольно - репрезентативні та провідницькі амбіції перенесені формально на УГВР. Як одна політична партія, один політичний табір, ОУН Ст. Бандери не могла далі виступати з такими амбіціями, тим паче у рр. 1944-1945, зате їх можна зберігати далі, стоючи позаду УГВР, цілком залежною від ОУН. Чи може тепер ця партія погодитись, щоб УГВР дійсно унезалежнилась від фактичного керівництва партії і щоб УГВР зреклася тієї монопольно-представницької та керівницької місії, задля якої була покликана до життя?! Ясно, що між отакими емансипаційними тенденціями діячів УГВР та партією мусіло прийти до конфлікту. Але він ще не закінчений, фермент ще існує. І як довго він не проясниться настільки, щоб УГВР стала власним диспонентом своєї волі, і щоб її диспозиційний чинник не стояв назовні, так довго практично неможливо перевести дійсну координацію дій між УГВР і УНР. Бо, як справи стоять сьогодні, треба власне переговорювати не з ЗП УГВР, а з ОУН Ст. Бандери. Але як миритись з кимось, хто каже: „Дай, я тебе з'їм, а тоді будемо жити в згоді?"

Спортові Вісті

СВ. ЮРІЙ ПОМАГАЄ „ЛЕВАМ".

Неділя, 6 травня 1951

При сильному вітрі, що супроводить уже 3-ті з черги футбольні змагання „Левів" за першість „Мейджер Дивіжен", наші змагуни зміряли свої сили з Командою Американських Шведів „Вайкінґс". Гра, що показала добру кондицію „Левів", їх бажання перемоги і перевагу над партнером, закінчилась вислідом 4:1 (2:1). Ворота стрілили: в 16 хв. Дахнівський М., в 20 хв. Куцан Б., в 62 хв. Шанасарян А., в 85 хв. Пундор О., з карного копу. Шведи грали занадто гостро.

Як перший передзмаг відбулась зустріч Юніорів „Левів" з Емерікен Гайскул Спорт Клюб „Кард'с, що принесла перемогу нашому доростові з розрахунком 5:4 (3:2).

Треба підкреслити жертвенність і завзяття в грі молодих „левенят", завдяки чому їм пощастило добитись перемоги над твердим противником.

Ворота здобули: Стахровський Д. 3, Матвіїв і Кулас. Це були змагання за першість групи.

Другу з черги зустріч розіграв Запас „Левів" з запасною Командою „Вайкінґс". Тим разом наші змагуни, замість застосувати рішучу, швидку і приземну гру, розгубились у зайвих комбінаціях (Дахнівський І.), що й використав рівнорядний противник, щоб здобути два пункти (1:2) і перемогу. Одинокі ворота для наших, здобув Борисевич Б.

Юр. Т-вич.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РАРІТАН, Н. Дж. — Місячні збори членів від. 332. відбудуться в суботу 19. травня, о год. 7:30 ввечорі в У.Н.Домі, 10 Колфакс Стр. Проситься всіх членів і членниць прийти на збори. — М. Сірман, рек. секретар.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє членів, що збори Тов. відбудуться в неділю, 20. травня, в год. 2-ій попол., в салі Клюбу, 13 Washington St. Просимо явитись і вирівняти свої належитости. Будемо приймати нових членів до Союзу без вступного. — Н. Мазур, предс.; В. Мандзій, секр.

CLEVELAND, O.—St. Mary's Lodge No. 112 will hold its regular monthly meeting on Sunday, May 20, after 3rd Mass in the St. Peter & Paul Church hall. Please pay your dues and bring new members. — E. Lalik, Pres.; H. Prociw, Treas.; R. Kupchik, Fin. Sec'y; M. Fedak, Rec. Sec'y.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 20. травня в парафіяльній галі, 803 Фронт вул., в 2-гій год. пополудні. Проситься членів прийти на означ. час, бо є важні справи до полагодження. Рівнож напоминаємо довгуючих членів вирівняти свої залеглости, бо цего місяця контроля контролюватиме книжки, а тому хто не заплатить найдальше до 25. цего місяця, буде суспендований. — За уряд: Д. Рудакевич, предс.; Г. Біленький, кс.; І. Федорак, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Тов. „Запорозька Січ", від 342 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 20. травня о год. 2-ій пополудні в церковній галі на Roosevelt Ave. Проситься всіх членів прийти на збори і заплатити свої вкладки в означенім часі. Хто не прийде на збори і не заплатить своєї належности, буде суспендований. Кожний член і членниця мають приходити кожного місяця один раз на збори і платити свої належитости. Хто не може прийти, хай принесе до секретаря на адресу: John Markowicz 287 Randolph Str. Carteret, N. J. — Гр. Волянський, предс. Н. Кіра, кас.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 271 відбудуться в неділю, 20. травня о год. 2. пополудні в Укр. Галі — Лакавана Евеню. Проситься членів і членниць прибути на час, бо маємо важні справи до полагодження. Хто з новоприбулих ще не вступив у члени У.Н.Союзу, проситься прибути, а ми радо приймемо Вас. — І. Чопко, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

✝

Ділимося з друзями та знайомими сумною вісткою, що дня 24. квітня 1951 р. по довгій та тяжкій недузі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, упокоївся в Бозі, у 74. році життя, наш найдорожчий Муж і Батько

ПЕТРО КУЗЬМА,

директор школи в Янчині, Перемишлянського повіту, Зах. Україна. Покійний прибув до З.Д.А. в травні 1949 р.

Тлінні останки зложено на кладовищі І. Кальварія в Ню Йорку, Н. Й., при співучасті рідні та друзів. — В. Йому П.!

В глибокому смутку:
ДРУЖИНА і СИН.

Дня 28. квітня 1951 р. помер по довгій недузі в 60-му році життя

СТЕФАН ПЕЛЕХАТИЙ,

бувший касієр і довголітній член від. 347 У.Н.Союзу в Millwille N. J. Покійний був тихої вдачі і ніколи не жалував грошей на добру ціль.

Полишив у смутку жінку Теклю, сина Мирослава, дочку Ольгу, одну внучку і брата. Похорон відбувся 1-го травня 1951 з Укр. греко-катол. Церкви св. о. Николая. Поховано Його на Holy Cross Cemetary, Millville, N. J. — В. Й. П.!

Гр. Тимчій, секр.

Дня 23. квітня 1951 р. помер

ВАСИЛЬ ДРОГОМИРЕЦЬКИЙ

член Бр. св. Григорія, від. 24. У. Н. Союзу в Ранкін, Па. Родився в Єзуполі, пов. Станиславів, Галичина. Лишив в жалобі жінку Катерину, дочки Марусю і Анну М., синів Володимира і Семка та зятя і внуку. Прожив 63 роки. В. Й. П.

Н. Щур, секр.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20. ТРАВНЯ (MAY 20), 1951 РОКУ

відбудеться в годині 12. (зараз після Служби Божої) в долішній частині церкви св. Юра при сьомій вулиці в Ню Йорку

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

за упокій бл. п. о. ВАСИЛЯ ЛИЦИНЯКА, Пралата св. Престола і Крилошанина Святоюрської Капітули у Львові.

На цей сумний обряд запрошують усіх громадян Знайомі, б.співпрацівники й учениці та учні Покійного.

ТАРЗАН, ч. 2593. На одвертий шлях

Ован передав Тарзанові смолоскип без дальшого слова, а самий потемки повернувся до печери.

„Тому, що я промовляв у твоїй обороні, рада прогнала мене з племени, і я хочу йти з тобою" — сказав Улан. Тарзан згодився.

Довго і серед трудностів піднімалися втікачі вгору вузькою гірською стежкою.

Вкінці дійшли до кінця. Там згасили смолоскип і ступали вперед до сонцем освітленого отвору.

ПРОТОКОЛ

З Нарад Річного Засідання Головного Уряду У. Н. Союзу, що відбулося в днях 19-го до 22-го березня 1951 року, в готелі Статтлер, Ню Йорк, Н. Й.

3)

Звіт Головного Касієра У. Н. Союзу Р. Слободяна

(Продовження).

Виказ зібраних вкладок від членів і виплати посмертних запомог, подвійного відшкодування, повної готівки за вивінувальне обезпечення і виплати з фонду запомогового за 1950 рік.

Стейт	Вкладки від членів	Виплати запомог	Порівнання у відсотках
California	$ 993.32	$	
Connecticut	58,648.72	14,315.00	24%
Deleware	6,130.35	2,140.00	35%
Florida	844.92		
Illinois	108,312.34	18,465.00	17%
Indiana	5,724.83	145.00	3%
Kansas	1,553.37	85.00	5%
Maryland	15,176.39	5,190.00	34%
Massachusetts	27,627.89	7,650.00	27%
Michigan	63,699.37	19,465.00	30%
Minnesota	7,708.82	5,220.00	68%
Missouri	9,427.53	2,735.00	29%
Nebraska	760.10		
New Hampshire	4,342.44	35.00	1%
New Jersey	167,891.10	40,151.00	24%
New York	318,046.31	72,040.87	23%
North Carolina	346.93		
North Dakota	532.83	25.00	5%
Ohio	101,911.90	17,991.79	18%
Oregon	212.39		
Pennsylvania	342.427.44	133,087.00	39%
Rhode Island	22,053.07	4,970.00	23%
Vermont	217.70		
West Virginia	4,342.00	1,220.00	28%
Wisconsin	3,276.74	60.00	2%
Wyoming	220.32		
Canada	125,019.30	8,316.21	7%
Разом	$1,397,448.42	$353,306.87	25%

СИРІТСЬКИЙ ФОНД 31-го ГРУДНЯ 1950 РОКУ

Гнат Марія	в. 40	$300.00	Венс Василь	в. 364	500.00
Мохнач Іван	в. 7	41.67	Жубрицький Василь	в. 385	166.68
Рапавий Василь	в. 28	150.00	Ґуральчук Палання	в. 326	250.00
Савко Іван	в. 23	100.00	Моклюк Іван	в. 324	10.25
Кравець Іван	в. 182	397.26	Ґавдида Микола	в. 330	150.00
Гатала Михайло	в. 34	50.00	Рачук Марія	в. 47	178.93
Ратковський Микола	в. 77	450.00	Шустикевич Григорий	в. 270	300.00
Левицький Йосиф	в. 19	500.00	Павлусь Тома	в. 147	922.55
Брилевський Петро	в. 301	250.00	Бончак Андрій	в. 78	526.27
Микитко Василь	в. 330	300.00	Андрушко Іван	в. 67	333.34
Дзюбан Іван	в. 239	200.00	Леховіт Михайло	в. 239	500.00
Лазорек Кузьма	в. 153	150.00	Коцан Марія	в. 369	700.00
Чайка Дмитро	в. 32	300.00	Лусь Іван	в. 220	259.71
Кушнір Юрій	в. 288	200.00	Воргач Стефан	в. 2	300.62
Міллер Іван	в. 127	433.34	Коцюба Катерина	в. 476	100.00
Гамера Анна	в. 112	33.34	Йордан Олекса	в. 277	185.12
Кость Микола	в. 182	50.00	Подольська Наталія	в. 296	250.00
Космина Каська	в. 168	80.00	Мацькович Софія	в. 216	74.86
Приходько Максим	в. 170	400.00	Лукаш Данило	в. 367	77.32
Вишняк Михайло	в. 213	500.00	Заканич Гавриїл	в. 194	200.00
Прокопенко Розалія	в. 112	83.34	Мельник Григорій	в. 217	100.00
Гориняк Григорій	в. 27	300.00	Костів Йосафат	в. 7	370.04
Замос Марія	в. 119	200.00	Заславський Кондрат	в. 122	200.00
Іж Данько	в. 379	150.00	Спітковський Олекса	в. 341	100.00
Луцків Василь	в. 143	175.00	Дацько Марія	в. 312	50.00
Цілінський Віктор	в. 81	50.00	Овада Іван	в. 98	200.00
Каратник Стефан	в. 158	350.00	Чередарчук Катерина	в 90	300.00
Кріль Стефан	в. 218	200.00	Романчук Анастазія	в. 106	250.00
Бринецька Марія	в. 363	66.67	Коник Роман	в. 217	300.00
Ґаздин Вартоломей	в. 8	266.67	Ковалюк Луць	в. 243	152.72
Ярошик Петро	в. 175	66.67	Цінюрчин Теодор	в. 196	150.80
Німий Іван	в. 192	200.00	Харов Федь	в. 281	133.34
Москалик Кость	в. 28	200.00	Коник Петро	в. 217	1,000.00
Ферлей Анастасія	в. 146	125.00	Грицковян Марія	в. 304	200.00
Вавро Пилип	в. 120	500.00	Ялішка Гаврило	в. 87	500.00
Попович Роман	в. 278	266.67	Чайка Василь	в. 204	200.00
Марків Семко	в. 194	133.34	Гавриляк Микола	в. 8	200.00
Міщак Константин	в. 105	500.00	Денеґа Максим	в. 39	50.00
Федун Дмитро	в. 361	200.00	Фоґа Стефан	в. 445	500.00
Демкович Олекса	в. 204	300.00	Шийка Петро	в. 364	100.00
Бирва Іван	в. 304	250.00	Левчак Андрій	в. 142	112.62
Лиляк Василь	в. 300	150.00	Лещак Стефан	в. 142	262.22
Скворонська Пелягія	в. 108	100.00	Франків Стефан	в. 75	68.75
Прийма Текля	в. 348	50.00	Калакука Теодор	в. 229	500.00
Феснак Захарко	в. 105	100.00	Варчак Михайло	в. 73	449.00
Яжик Йосиф	в. 111	124.75	Салюк Микола	в. 29	250.00
Букатчук Василь	в. 42	447.00	Тиркала Іван	в. 300	531.21
Онищук Дмитро	в. 160	222.52	Ґреськів Михайло	в. 194	500.00
Палюк Франка	в. 37	57.76	Лесюк Григорій	в. 339	300.00
Круковський Сергій	в. 58	105.65	Кобіта Андрій	в. 80	117.11
Сліпенчук Теодор	в. 218	58.30	Ковальчук Теодор	в. 370	125.00
Еванкович Софія	в. * 1	30.00	Бороха Дмитро	в. 118	252.54
Томан Іван	в. * 7	25.00	Кучкуда Юрій	в. 221	500.00
Судчак Микола	в. 388	300.00	Бала Антін	в. 473	300.00
Мельник Анна	в. 207	700.00	Кусень Марія	в. 4	250.00
Нестерук Іван	в. 277	212.44	Міханько Самуїл	в. 221	200.00
Ґрубяк Костка	в. 97	256.28	Надільний Петро	т. 99	189.84
Сенишин Петро	в. 316	800.00	Кіндрат Іван	в. 421	250.00
Малимін Андрій	в. 98	252.00	Малиса Стефан	в. 69	225.90
Вовчак Микола	в. 300	500.00	Чорноокий Петро	в. 204	500.00
Ковальчук Микола	в. 90	120.00	Ґереґа Микола	в. 136	31.11
Савчак Андрій	в. 104	377.08	Белей Павло	в. 432	500.00
Марцинишин Микола	в. 225	790.96	Ґунька Тома	в. 91	906.09
Федишин Іван	в. 421	342.09	Демян Федор	в. 345	500.00
Деркач Стефан	в. 361	182.97	Булоний Петро	в. 364	190.00
Яблонський Антін	в. 117	592.16	Атаманець Василь	в. 64	200.00
Сосніцький Стефан	в. 21	500.00	Гарматюк Антін	в. 374	137.54
Халащук Григорій	в. 150	50.00	Топій Іван	в. 102	700.00
Сас Павло	в. 276	158.82	Библюк Василь	в. 42	239.30
Біловус Василь	в. 58	702.85	Левицька Меланя	в. 25	400.00
Мовчук Евдокія	в. 39	100.00	Ґурняк Михайло	в. 155	700.00
Глемба Дмитро	в. 277	200.00	Соловчук Матвій	в. 206	359.49
Депута Франко	в. 81	490.00	Марак Анна	в. 169	504.51
Антошків Микола	в. 396	307.59	Комар Анна	в. 352	100.00
Козак Семен	в. 332	485.27	Бульсак Юрій	в. 43	200.00
Ґроховалський Стефан	в. 321	681.92	Когут Михайло	в. 140	333.34
Шлюсар Стефан	в. 217	604.82	Кирик Г. Анна	в. 112	300.00
Соколовський Мик.	в. 150	444.44	Ганяк Микола	в. 132	700.00
Ґема Іван	в. 64	247.78	Захарко Іван	в. 213	500.00
Тесля Іван	в. 99	441.91	Пахолок Андрій	в. 39	53.51
Вербіцький Михайло	в. 9	596.92	Яворський Григорій	в. 204	300.00
Колодницький Теофіль	в. 81	700.00	Косців Іван	в. 217	700.00
Бойко Сень	в. 213	170.40	Зощак Михайло	в. 213	80.15
Душіль Іван	в. 56	230.50	Ґребович Василь	в. 2	214.89
Потопчук Лука	в. 349	111.50	Крайник Стефан	в. 105	50.00
Сведа Михайло	в. 221	200.00	Люта Анна	в. 334	43.16
Подоляк Гелина	в. 39	200.00	Скробач Василь	в. 316	120.65
Коваль Прокіп	в. 301	72.08	Попитак Катерина	в. 96	140.00
Семенович Григорій	в. 69	800.00	Рось Іван	в. 7	109.89
Лелюх Іван	в. 341	200.00	Медвідь Василь	в. 179	602.75

Томашевський Олекса	в. 465	200.00
Гринюк Петро	в. 59	428.14
Бодруг Василь	в. 94	66.67
Медвідь Стефан	в. 183	300.00
Кіселиця Василь	в. 78	166.67
Век Анна	в. 63	100.00
Цюник Юлія	в. 321	254.67
Липка Василь	в. 241	688.02
Вакаляр Марія	в. 76	500.00
Попик Магдалина	в. 80	300.00
Скульський Іван	в. 252	400.00
Чедар Чалий	в. 426	350.00
Попко Іван	в. 3	350.00
Кобилюк Антоніна	в. 434	100.00
Каліш Іван	в. 464	1,582.58
Мурашко Микола	в. 361	400.00
Охотка Дмитро	в. 192	300.00
Стабельська Катер.	в. 105	200.00
Гук Юрій	в. 270	238.40
Шумельда Стефан	в. 446	500.00
Албрихт Константин	в. 206	200.00
Титар Володимир	в. 385	2,000.00
Польчинський Мик.	в. 361	184.60
Панькевич Анна	в. 9	500.00
Жоряк Іван	в. 70	200.00
Павлюк Анастазія	в. 85	100.00
Ворґач Іван	в. 2	166.66
Комоніцький Павло	в. 441	200.00
Гунзек Олекса	в. 217	200.00
Власенко Максим	в. 347	250.00
Волошин Іван	в. 123	250.00
Рура Іван	в. 207	200.00
Тиравський Йосиф	в. 247	166.67
Пелех Іван	в. 473	590.50
Чемний Олекса	в. 428	500.00
Павлишин Микола	в. 370	200.00
Граб Юрій	в. 375	500.00

Разом $65,739.43
Відсотки 22,595.39

Сирітський фонд з кінцем 31. грудня 1950 року остається $88,334.82

В сирітськім фонді є депозитовані всі гроші, що належаться і виплачувані з посмертного фонду, як бенефіти для дітей і осіб правно некомпетентних до відібрання тих же, котрі впродовж трьох місяців від дня припадаючої виплати не настановили, занедбали настановити, або не хотіли настановити опікунів до відібрання бенефітів, до яких вони управнені.

Посмертну запомогу з сирітського фонду виплачується спадкоємцеві повнолітньому, котрий докаже метрикою уродження, або іншим правним документом, свій повний вік. Всі повнолітні спадкоємці повинні полагоджувати свої справи за посередництвом відділів У. Н. Союзу.

Для всіх спадкоємців, що мешкають у Злучених Державах і Канаді, організація виплачує 2% на рік.

Зіркою (*) означені відділи, це є відділи Згоди Братств.

УНСоюз увійшов вже в 58. рік існування. В минулому році збільшено членство організації на 10%, а майно на — 6.75%. Це є добра сторінка нашого звіту. Однак, беручи до уваги, що сьогодні наш край Злучені Держави, є у війні і вже падуть кращі сини нашого народу і нашого членства на полі бою і слави, то треба бути приготованим, на різні фінансові потрясення і зміни у виплатах і інвестиціях.

Закінчуючи цей звіт, не вважав би я його повним, якщо б не висловив тут подяки тим усім відділовим та головним урядникам за щиру співпрацю та поміч.

ЗВІТ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ ЗА 1950 РІК.

Подаємо до відома Головному Урядові і всьому Членству У. Н. Союзу, що Головна Контрольна Комісія У. Н. Союзу, вибрана на XXII Конвенції У. Н. Союзу, яка відбулась у місяці травні 1950 року в місті Клівленд, Огайо, на своєму засіданні уконституувалась слідуюче:

Голова — Дмитро Капітула,
Містоголова — Інж. С. Куропась,
Секретар — Волод. Гірняк,
Члени: Інж. Волод. Коссар і Д-р А. Т. Кібзей,

а перевела контролю майна й діловодства У. Н. Союзу за рік 1950 в днях від 12 до 17 березня 1951 року і подає свій звіт як слідує:

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ від 1. січня 1950 р. до 31. грудня 1950 р.

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ:

В день 1. січня 1950 р. було повнолітніх членів	41,295
Прибуло за 12 місяців	8,005
Разом	49,300
Відійшло за 12 місяців	4,150
Остає	45,150
Значить, що за останній рік У. Н. Союз збільшився на повнолітніх членів.	3,855

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ:

В день 1. січня 1950 р. було всіх дітей	14,714
За останній рік прибуло	3,443
Разом	18,157
За останній рік відійшло	1,787
Остає	16,370
Молодечий департамент збільшився за 12 місяців на членів.	1,656
Оба департаменти разом мають членів	61,520

Рух повнолітніх членів за 1950 рік:

З початком січня 1950 р. було повнолітніх членів	41,295
У 1950 році: прийнято нових	6,032
прийнято з переступними листами	777
прийнято з інших кляс	374
прийнято наново	822
прийнято зі старого роду обезпечення	1
Разом	49,301
У 1950 році: суспендовано	2,048
відійшли з переступними листами	890
відійшли до інших кляс	375
відійшли до нового роду обезпечення	1
відійшли зі зворотом у готівці	350
відійшли на безплатне продовження	25
відійшли на виплачене обезпечення	36
відійшли з виплаченим обезпеченням	25
померли	401
Разом	4,151
Віднявши 4,151 від 49,301 дістанемо загальне число повнолітніх членів з кінцем грудня 1950 року	45,150

Повнолітні члени були обезпечені в таких клясах:

В старому роді обезпечення	244
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками до 70 року життя	776
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками впродовж 20 років	13,501
В обезпеченні платнім за життя з вкладками впродовж 20 років	8,967
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками до 65-го року життя	59
В обезпеченні платнім за життя з вкладками до 65-го року життя	65
В новім обезпеченні на ціле життя для нових членів	10,327
В новім обезпеченні на ціле життя для старих членів	11,211
Разом	45,150

РУХ ЧЛЕНІВ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ЗА 1950 Р.

З початком січня 1950 р. було всіх дітей членів	14,714
У 1950 році: прийнято нових	2,678
прийнято наново	333
прийнято з переступними листами	276
прийнято з інших кляс	156
Разом	18,157
У 1950 році: суспендовано	975
відійшли з переступними листами	312
відійшли до повнолітніх членів	186
відійшли до інших кляс	153
відійшли на виплачене обезпечення	1
відійшли на безплатне продовження	4
відійшли зі зворотом у готівці	141
померли	15
Разом	1,787
Віднявши 1,787 від 18,157 дістанемо загальне число дітей членів з кінцем 1950 року	16,370

Діти були обезпечені в таких клясах:

У клясі 1. Молодечого Департаменту	3,093
У клясі 2. Молодечого Департаменту	867
У клясі 3. Молодечого Департаменту	2,407
У клясі 4П на $ 250 Молодечого Департаменту	172
У клясі 4П на $ 500 Молодечого Департаменту	3,220
У клясі 4П на $1000 Молодечого Департаменту	1,214
У клясі 5Е на $ 250 Молодечого Департаменту	305
У клясі 5Е на $ 500 Молодечого Департаменту	3,267
У клясі 5Е на $1000 Молодечого Департаменту	1,024
У клясі 6С на $ 500 Молодечого Департаменту	549
У клясі 6С на $1000 Молодечого Департаменту	252
Разом	16,370

Маючи на увазі, що з початком 1950 року було всіх повнолітних членів і дітей 56,009, а знова з кінцем 1950 року те загальне число виносило 61,520, загальний приріст у членах за рік 1950 виносив 5,511.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО КАСІЄРА за час від 1. січня до 31 грудня 1950 р.

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ.

ПРИХІД:		РОЗХІД:	
Січень	$198,955.52	Січень	$ 51,602.46
Лютий	131,219.61	Лютий	64,420.14
Березень	175,197.47	Березень	264,894.32
Квітень	139,746.23	Квітень	140,153.91
Травень	172,563.02	Травень	251,103.87
Червень	208,645.96	Червень	207,011.17
Липень	161,541.64	Липень	187,632.99
Серпень	120,138.83	Серпень	55,797.07
Вересень	154,817.13	Вересень	143,235.78
Жовтень	141,393.55	Жовтень	246,017.24
Листопад	134,065.48	Листопад	122,936.94
Грудень	206,339.38	Грудень	280,371,46
Разом	$1,944,623.82	Разом	$2,015,177.35

ПРИХІД:

З місячних вкладок від членів	$1,174,728.32	$1,174,728.32
Відсотки від бондів	247,814.79	
Відсотки від морґеджів	31,589.10	
Відсотки від членських позичок	14,283.36	
Відсотки з банків	86.73	
Заробок на бондах	1,716.50	
Чинш від реальностей	53,375.40	
Разом від інвестицій		348,865.88
Сирітські части	5,558.43	5,558.43
Приходи друкарні і книгарні	125,203.38	125,203.38
Зворот позичок до народного фонду	107,98	
Продаж книжок в англійській мові	242.93	
Разом з вороти до народ. фонду		350.91
З переносу резерви за переписаних членів з молод. департаменту	3,880.63	
З переносу резерви за переписаних членів зі старого роду обезпечення до нових родів обезпечення	451,00	
Разом з переносу		4,331.63
Зворот виплаченої нагороди за нових членів молод. деп.	9,406.21	
Зворот виплаченої нагороди лікарям з молод. департаменту	73.00	
Зворот виплаченої нагороди відділовим секретарям з молод. деп.	14,910.77	
З переносу резерви за суспендованих членів	7,170.10	
Уневажнена дивіденда і нагороди за нових членів	920.69	
З переносу інших фондів за членів молод. департаменту	50.25	
З продажі Історії України в анг. мові	317.13	
З продажі платничих книжечок	13.90	
Інші звороти	12,303.53	
Зворот виплаченої нагороди предсідникам і касієрам з молод. деп.	1,672.00	
З продажі машини в канцел. УНС	175.00	
Разом інші звороти		47,012.58

ІНВЕСТИЦІЇ:

Продаж і сплати бондів	128,616.38	
Сплати морґеджів	55,812.51	
Сплати членських позичок	37,155.96	
Підвищено вартість інвест. в бондах	1,466.30	
З переносу на обниження вартости інвестицій в бондах	4,453.44	
З переносу на обниження вартости інвестицій в реальностях	7,500.00	
З переносу на обниження вартости машин в друкарні	3,568.10	
Разом з інвестицій		238,572.69
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1950 р.		$1,944,623.82

РОЗХІД:

Виплати з посмертних фондів	$ 506,521.63	
Виплати з адміністраційного фонду	457,706.81	
Виплати з конвенційного фонду	100,697.58	
Виплати з фонду запомогового	33,430.80	
Виплати з фонду народного	12,720.82	
Виплати з фонду резервового	4.62	
Виплати з фонду сирітського	9,821.99	
Виплати з фонду обезпеки інвестицій і смертности	1,176.28	
Виплати з фонду Згоди Братств	2,751.48	
Виплати з фонду Захисту-Сирот.	20.61	
Разом		$1,124,852.62

ІНВЕСТИЦІЇ:

Інвестовано в бондах	831,708.76	
Інвестовано в морґеджах	17,500.00	
Машини до друкарні У.Н.С.	7,444.05	
Позички членам	33,671.92	
Разом інвестовано		890,324.73
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1950 р.		$2,015,177.35

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем 31. грудня 1949 року осталася	$ 346,032.40
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1950 року	1,944,623.82
Разом	$2,290,656.22
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1950 року	2,015,177.35
Готівка з кінцем 31. грудня 1950 року остається	$ 275,478.87

(Продовження на ст. 6.)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЙОНҐСТАВН, Огайо

Святочна Академія в честь Тараса Шевченка

Дня 1. 4. 1951 українська громада в Йонґставні відсвяткувала скромно, але поважно і урочисто 90-ті роковини смерти нашого Кобзаря Т. Шевченка.

Академія відбулась заходом Комітету Об'єднання Українських Організацій міста Йонґставну. Ця імпреза пройшла з повним моральним успіхом. В концерті взяли участь 2 хори: церковний мішаний хор греко-кат. парафії та новостворений чоловічий хор Т-ва „Самопоміч" — „Трембіта" — оба хори під диригентурою п. А. Когута.

Вступне слово о. Лева Адамяка в англійській мові та основний реферат про творчість Шевченка п. Романа Горбачевського роз'яснили присутнім і життя і творчість Т. Шевченка, та значення творів нашого Кобзаря і вплив Шевченка на виховання цілих поколінь укр. народу в національному дусі.

Зокрема підкреслено значення творчости Т. Шевченка для загально-людської скарбниці духа, а не тільки для української.

Деклямації „Катерина" — п-ні Ґарґай та „Гамалія" — п. Ґарґай Федір, які були віддеклямовані з великим чуттям та з гарною дикцією — зробили на присутніх величезне враження. Зокрема публіка слухала у немов завороженому стані деклямацію „Катерина".

Ці деклямації доповнив малий Любомир Веселовський який з відвагою та бравурою віддеклямував: „Мово рідна, слово рідне".

Гарним завершенням свята була постановка діточої сценічної картини: „Діточа присяга" — Дм. Кузьмінського. Виконавцями цієї картинки були діти старих і нових іміґрантів. І тут дуже тяжко публіці — когонебудь вирізнити, бо всі діти були на сцені бездоганними і своєю грою так заполонили слухачів, що заля нагородила їх довгими та рясними оплесками.

В цій виставці всі діти без різниці вив'язались прекрасно зі свойого завдання. Таксамо добрими були діти старих еміґрантів: І. Панько, У. Мудра, П. Терлецький, як і діти нових іміґритів: О. Штинь, О. і А. Веселовські, М. і О. Маркевичі та Г. Горбачевський.

Концертом-академією п р оводила пані Марія Пиріг, містопредсідник Комітету Об'єднаних Організацій — так як предсідник п. Ліщак Петро через хворобу не міг явитись на концерті.

Підчас концерту зібрані зложили на піддержку Воюючій Україні, її Геройській УПА себто на визвольний фонд УККА наступні жертви:

По $5: Ю. Присташ; по $3: Г. Луць; по $2: П. Ліщак, д-р І Скальчук, В. Андрейко, І. Панько, Є. Гнатів; по $1.50: М. Мамрич; по $1.00: І. Хіщак, Ф. Ґарґай, А. Вагур, М. Пиріг, п-ні Дубас, М. Панько, І. Цебряк, І. Сухар, П. Савицький, І. Ваган, Д. Грива, М. Вальковець, Л. Мазур, А. Хитра, М. Івановський, Д. Проць, І. Дубас, М. Мушинський, Н. Дикун, Д. Москалик, В. Вульбачинський, М. Стадник, М. Струк, паніматка О. Бачинська, п-ні Вілик, п-ні Віляк, п-ні Панько, п-ні Тиць, С. Терлецький, В. Сорока, В. Венгер, С. Тернавський, М. Михович, М. Стопай, І. Войтович, В. Павлик, І. Романко, І. Порубець, І. Павловський, І. Башляк, О. Рибалт, І. Содомора, М. Ткачишин, В. Герак, М. Кізняк. Дрібними: $11.15. Разом: $76.65 + $14.19 з бари — разом: $90.84. Повна сума переслана до УККА — на визвольний фонд.

І—льчук

АЛЛЕНТАВН, Па.

З нашого народного життя

В неділю 18 лютого при участі парафіян та членкинь Організації ім. Ольги Басарабової відслужив наш о. парох Панахиду і виголосив Слово за сл. п. Ольгу.

В неділю 8 квітня відслужено Торжественну Панахиду за спокій душі нашого Кобзаря Тараса Шевченка. Вечером відбувся Шевченківський Концерт в церковній залі з такою програмою: Реферат — о. д-р Володимир Левицький, Деклямації — п-ні Галина Левицька, Олег Левицький, Алла Дідух. Фортепіянові точки — Алла Дідух, М. Рошко, М. Фартух. Місцевий хор ім. Миколи Лисенка під мистецьким керуванням п. Ол. Дідуха дав чотири пісні, виконані дуже вдачно. Акомпаніював п. М. Блащак з великим знанням.

Слід тут підкреслити, що як церковний уряд, так і всі парафіяни докладають усіх зусиль для гарної і корисної праці нашої громади. Віримо твердо, що наша громада стане знову одною з перших, як це бувало в її недавньому минулому, коли ще Аллентавн стояв в першому ряді святкування різних імпрез та складанні щедрих датків на національні цілі.

Чистий дохід з Шевченківського Концерту $35 переслано на Національний Фонд Українського Конґресового Комітету.

Р. Б.

Звіт Контрольної Комісії У. Н. Союзу

(Продовження зі ст. 5.)

БІЛЯНС:

Стан чинний:		Стан довжний:	
Готівка	$ 275,478.87	Посмертний фонд нових родів обезпеч.	$10,034,381.72
Морґеджі	682,190.45	Адміністраційний фонд	82,603.98
Бонди	9,092,411.50	Конвенційний фонд	176.13
Позички членам	359,334.10	Запомоговий фонд	164,224.98
Реальности	208,000.00	Народний фонд	11,146.11
Друкарня	14,115.95	Посмертний фонд старого роду обезпеч	76,697.95
		Резервовий фонд	16,253.79
		Сирітський фонд	88,334.82
		Фонд обезпеки інвестицій і смертности	102,116.26
		Фонд Згоди Братств	4,599.91
		Фонд Захисту-Сирот.	50,995.22
Разом	$10,631,530.87	Разом	$10,631,530.87

Згідно з банковими книжечками і банковими виказами готівка знаходиться в банках, котрі подасмо в цьому звіті. Банк означений зіркою це банк заморожений.

Готівка старших членів У. Н. Союзу знаходиться в отсих Банках:

Bankers Trust Co., New York, N. Y.	$31,239.38
Chase National Bank, New York, N. Y.	55,579.07
Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	42,440.11
First National Bank, Jersey City, N. J.	20,729.58
Guaranty Trust Co., New York, N. Y.	27,919.51
Hudson County National Bank, Jersey City, N. J.	16,744.31
Irving Trust Co., New York, N. Y.	38,049.85
National Newark and Essex Banking Co., Newark, N. J.	3,858.72
Public National Bank and Trust Co., New York, N. Y.	7,371.18
Royal Bank of Canada, Toronto, Ont.	16,172.43
Ukrainian Saving Co., Cleveland, Ohio	5,848.55
Union County Trust Co., Elizabeth, N. J.	7,863.23
* New Jersey Title Guarantee & Trust Co., Jersey City, N. J.	1,662.95
Разом	$275,478.87

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

ПРИХІД:		РОЗХІД:	
Січень	$ 25,567.24	Січень	$ 3,512.75
Лютий	17,593.84	Лютий	2,883.71
Березень	24,198.07	Березень	34,852.95
Квітень	19,545.04	Квітень	17,043.88
Травень	19,527.14	Травень	20,258.99
Червень	21,634.74	Червень	40,941.31
Липень	22,591.03	Липень	32,429.59
Серпень	18,930.41	Серпень	3,977.82
Вересень	22,091.42	Вересень	13,983.62
Жовтень	21,938.95	Жовтень	50,451.17
Листопад	22,364.96	Листопад	18,216.29
Грудень	26,144.92	Грудень	37,136.63
Разом	$262,127.76	Разом	$275,688.71

ПРИХІД:

На прихід склалися ось такі позиції:

З місячних вкладок від членів	$218,839.47	$218,839.47
Відсотки від бондів	31,144.00	
Відсотки від морґеджів	1,797.41	
Відсотки від членських позичок	11.78	
Заробок на бондах	18.75	
Разом з інвестицій		32,971.94
Уневажнена дивиденда і інші звороти	26.74	26.74

ІНВЕСТИЦІЇ:

Продаж і сплата бондів	2,096.25	
З переносу на обниження вартости інвестицій в бондах	606.85	
Підвищено вартість інвестицій в бондах	103.45	
Сплати морґеджів	7,332.14	
Сплати членських позичок	150.92	
Разом з інвестицій		10,289.61
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1950 року		$262,127.76

РОЗХІД:

Виплати з фонду посмертного	$ 26,903.96	
Виплати з фонду адміністраційного	54,538.74	
Разом		$ 81,442.70

ІНВЕСТИЦІЇ:

Інвестовано в бондах	190,922.95	
Інвестовано в морґеджах	2,700.00	
Позички членам	623.06	
Разом інвестовано		194,246.01
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1950 року		$275,688.71

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем 31. грудня 1949 року осталася	$ 43,057.87
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1950 року	262,127.76
Разом	$305,185.63
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1950 року	275,688.71
Готівка з кінцем 31. грудня 1950 року остається	$ 29,496.92

БІЛЯНС.

Стан чинний:		Стан довжний:	
Готівка	$ 29,496.92	Посмертний фонд	$1,245,409.00
Морґеджі	36,336.09	Адміністраційний фонд	43,280.93
Бонди	1,222,038.64		
Позички членам	818.28		
Разом	$1,288,689.93	Разом	$1,288,689.93

Згідно з банковими виказами готівка знаходиться в ось тих банках:

Chase National Bank, New York, N. Y.	$ 1.80
Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	3,145.36
Guaranty Trust Co., New York, N. Y.	4,796.27
Public National Bank and Trust Co., New York, N. Y.	6,508.90
Royal Bank of Canada, Toronto, Ontario, Canada	9,868.57
Union County Trust Co., Elizabeth, N. J.	3,480.52
* New Jersey Title Gaurantee and Trust Co., Jersey City, N. J.	1,695.50
Разом	$29,496.92

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА СТАРШИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ

з кінцем 31. грудня 1950 року.

Загальне майно старших членів з кінцем 1950 р.	$10,631,530.87
Майно молодечого департаменту з кінцем 1950 р.	1,288,689.93
Загальне майно старших членів і молодечого департаменту включно із Захистом-Сиротинцем	$11,920,220.80

Активи не втягнені до загального мастку:

1. Відсотки від морґеджів з кінцем 31. грудня 1950 р. платні в 1951 році	4,399.97
2. Відсотки від членських позичок з кінцем 31. грудня 1950 р. платні в 1951 році	7,682.90
3. Відсотки від бондів з кінцем 31. грудня 1950 р. платні в 1951 році	74,630.13
4. Відсотки з банків з кінцем 31. грудня 1950 р. платні в 1951 році	43.86
5. Залеглі місячні вкладки з відділів не більше як за 60 днів, з кінцем 31. грудня 1950 року виносить	15,372.24
Разом не втягнені активи	102,129.10
Разом майно старших членів і молодечого департаменту і невтягнені активи до загал. майна	$12,022,349.90

ОБНИЖЕННЯ АКТИВ:

У замороженім банку	$ 3,358.45
Бонди понад ledger assets	10,372.67
Позички на членських грамотах суспендованих членів	8,464.21
Друкарня	14,115.95
Вирівнання грошевої різниці між канадійською а американською валютами	8,991.03
Разом обниження актив	$ 45,302.31
Загальне майно У. Н. Союзу з кінцем 31. грудня 1950 року	$11,977,047.59

Головна Контрольна Комісія стверджує, що залеглі вкладки відділів У. Н. Союзу, які мали бути заплачені в грудні 1950 року, а не були, виносить суму $16,875.37.

Отсі відділи довгують за 1950 рік:

Відділ:	Сума:	Відділ:	Сума:
9.	$ 209.95	390.	238.38
58.	670.65	394.	60.28
61.	145.41	397.	260.98
178.	322.69	425.	20.46
183.	255.22	432.	4,786.54
184.	434.96	434.	26.08
189.	982.96	437.	20.66
194.	3,672.17	442.	129.79
251.	402.83	444.	748.25
285.	89.05	447.	15.76
302.	25	453.	247.14
332.	78.31	455.	932.33
337.	74.29	456.	135.30
341.	897.83	463.	25.30
345.	881.42		
368.	75.16		
378.	34.97	Разом	$16,875.37

В загальній сумі майна У.Н.Союзу є втягнені 217 невиплачених сирітських частей разом з відсотками в сумі $88,334.82.

Крім вище наведеного звіту Головна Контрольна Комісія стверджує, що з кінцем 31. грудня 1950 року остає невиплачених 9 посмертних запомог на суму $4,702.92 і 9 виплатних ендавмент на суму $4,207.79. Їх невиплачено досі з браку відповідних правних документів, потрібних до виплати.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ОРГАНУ „СВОБОДА"

за час від 1. січня до 31. грудня 1950 року.

Готівка з кінцем 31. грудня 1949 року осталася	$ 6,377.09
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1950 року	125,203.38
Разом	$131,580.47
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1950 року	129,481.87
Осталась готівка з кінцем 31. грудня 1950 року	$ 2,098.60

Повища готівка є вже включена до адміністраційного фонду і є зачисленна в загальному майні У. Н. Союзу.

Витяг зо звіту Актюарія У. Н. Союзу.

Смертність старших членів в 1950 році була 75.5%, а молодечого департаменту 12.0%. Разом обох департаментів 70.9%.

Оцінка грамот старших членів 125.1%, а дітей 158.2%. Разом оцінка грамот обох департаментів є 128.0%.

Інвестиції У. Н. Союзу принесли в 1950 році 3.03%.

Загальний приріст майна за 1950 рік.

Майно старших членів і молодечого деп. з кінцем 31. грудня 1950 р.	$11,920,220.80
Майно старших членів і молодечого деп. з кінцем 31. грудня 1949 року було	11,167,057.09
Приріст майна обох департаментів за 1950 рік	$ 753,163.71

ЗВІТ „СВОБОДИ" ЗА РІК 1950.

ПРИХОДИ:

Передплата: У. Н. Союз заплатив за членів	$57,000.00
Вплачено впрост до Свободи	15,346.71
Кольпортаж	1,892.48
Книжки	3,032.33
Оголошення	15,283.12
Друкарські роботи	28,062.45
Картки і календарі	1,054.53
За зміни адрес	188.69
Зворот за електрику	288.00
„ за телефон	416.85
„ за пошту	396.75
„ за переміну адресографу	823.15
Дивиденда від асекурації	85.68
УНС альманах	905.25
Пресовий фонд	757.16
Різні — образи, касетки, зворот позичок	188.00
	$125,721.15
Продажний опуст	517.77
	$125,203.38

РОЗХОДИ:

Платня робітників, редакторів і персоналу	$64,947.69
„ кореспондентів	4,729.90
Поштові видатки	8,031.57
Папір, атрамент і інші матеріяли	27,238.44
Чинш за офіси і друкарню	7,500.00
Телефон	1,127.35
Електрика	1,755.53
Канцелярійні прибори і видатки	1,229.08
Друкарські части до машин, направа, прилади	4,754.16
Книжки, картки і календарі	2,599.46
Поштова скринка	16.00
Асекурації	931.86
Податки обезпечення робітників	1,264.85
Комісове	57.56
Фейлетони, статті	665.00
Різні — Камон Кавнсіл, мапи, зворот передплат, оправа річників Свободи, цло, позички, малюнок на альманах, малюнок на Великодне число, кліші, репрезентація, подорожні кошта і т. ін.	2,718.72
	$129,567.17
Купний опуст	85.30
	$129,481.87

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Остало готівки в банку з кінцем грудня 1949	$ 6,377.09
Прихід за 1950 рік	125,302.38
Разом	$131,580.47
Розхід за 1950 рік	129,481.87
Остає в банку	$ 2,098.60

Вкінці Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу заявляє, що бонди Northern Indiana Public Service Co. на суму $60,000.00 затратились у часі виміни.

Зогляду на це, що ці бонди не були ніким предложені до виплати, Harris Trust Co. виплатила Українському Народному Союзові повну суму вартости цих бондів з відсотками за зложенням бонду запоруки. В такий спосіб Союз одержав повну суму $62,698.75 належну за ці бонди.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ У. Н. СОЮЗУ:

Предсідник: **Дмитро Капітула**, містопредсідник **Степан Куропась**, секретар: **Волод. Гірняк**, члени: **Володимир Коссар і Др. А. Т. Кібзей.**

Звіт Гол. Контрольора У. Н. С. Дмитра Капітули

Поважані пані і панове, головні урядники УНСоюзу!

Звіт з моєї діяльности, як головного урядника - контрольора УНСоюзу, обіймає речинець від 1-го січня до 31-го грудня 1950 року.

Мій звіт є короткий, бо за час 1950-го року я не мав жадних припоручень від головного екзекутивного комітету УНСоюзу до виконання.

Щодо контролі майна і діловодства УНСоюзу, за рік 1950-тий, то ця контроля доперва останнього тижня відбулася, бо XXII конвенція ухвалила, що контроля має відбуватися не менше, як раз врік, а не два рази до року, — як це досі було. — Як головний урядник - контрольор УНСоюзу, уважав я своїм обов'язком ширити тільки правду та добру славу про УНСоюз, і це я робив, де тільки була нагода, — підносячи зокрема, що бути членом Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднює весь свідомий український загал під прапором УНСоюзу в Злучених Державах і Канаді.

Я переписувався з головним екзекутивним комітетом УНС. в різних організаційних справах, а в своїй місцевості, за час 1950 року, зорганізував 6 нових членів. Більше не було можливо, бо в моїх околицях нема припливу нової іміґрації, а крім цього, роджена тут молодь виїжджає до великих міст на працю.

Моя округа складається з 25 відділів УНСоюзу, з членством 2,463. Як окружний предсідник цих відділів, я скликав в 1950 р. два рази окружні збори, а це: 26-го березня до міста Гейзлетон, Па., до осідку відділів 85 і 314-го. Другі окружні збори відбулися в Шамокін, Па, осідку 1-го відділу УНСоюзу, дня 29. жовтня 1950 року.

На згаданих зборах обговорювано різні організаційні справи, а в дискусіях я давав належну відповідь на всі запити, які ставлено мені в Союзових справах. Я заохочував теж урядників згаданих тут 25 відділів, щоби вони старалися збільшувати свої відділи новим членством. Та не зважаючи на мої старання, стверджую, що моя округа, за час 1950 року, зменшилась в членстві, а причини до цього були такі:

Моя округа знаходиться в осередку твердого вугілля, де нема ніяких фабрик, крім майнів твердого вугілля, а тому молодь змушена покидати околиці твердого вугілля та виїжджати до великих міст на працю до фабрик.

Крім цього багато з нашої молоді зголосилося до війська, як тільки почалася корейська війна і в такий спосіб резерва, з якої можна б діставати нових членів до Союзу, є незначною. Треба ще згадати, що молодь вступаючи до війська, дістає державне обезпечення, а тому тим менше дбає про обезпечення в якійсь компанії чи своїх власних організаціях.

На тім кінчу своє звідомлення і бажаю УНСоюзові ще кращого розвитку в біжучому році.

Звіт Гол. Контрольора Степана Куропася

ВП. Пані й Панове!

Від минулої 22 конвенції УНСоюзу в Клівленд до кінця — 1950 року, короткий звітовий час. Він ще коротший, тому, що в організації такої величини і поваги, якою є УНСоюз, все було, так би мовити, в порядку. Бо без великої заслуги з боку нас всіх, припливали до нашої організації великі кадри нових членів, нових українців, яких воєнна доля 2-гої світової заверухи гнала в світ, гнала й до Америки не за золотим руном, а шукаючи спасення життя й свободи.

Український Народний Союз, який все був чемпіоном поневолених й прибіжищем для тих, що шукали захисту — радо вітав нових українців, що поповнювали ряди найбільшої української народньо-запомогової установи на світі.

Тому й життя головного урядника плило тим старим патріярхальним життям, що не знало журби за долю організації.

УНСоюз, чи властиво його відділи в районі Шікаґа влаштували Український Союзовий День в м. липні б. р. День цей вже виробив собі ім'я серед шікаґовських українців і тішиться потрібною популярністю зокрема тому, що на ньому вибирають королеву популярности. Про ті речі я писав в свій час на сторінках — „Свободи".

Крім цього відбулися у нас організаційні збори відділів УНСоюзу в місяці грудні в присутності головного предсідника Дмитра Галичина.

Життя УНСоюзу в Шікаґо зосереджувалося довкола Дому УНСоюзу, окремої корпорації, що є власником Дому. На терені Союзу в нашому районі діє вже від довшого часу організатор п. Дмитро Білецький, відомий вже зі своєї діяльности. З головними урядниками п. Тарасом Шпікулою і Анною Васильовською ми вирішували всі важні справи союзового характеру й творили свого рода „палисі коміті" в нашому районі. Коли є того роду співжиття й коли є величезні можливості зросту УНСоюзу в Шікаґо й „пойнтс вест", то це є достаточною запорукою для світлої будучности УНСоюзу взагалі.

Звіт Гол. Контрольора Володимира Гірняка

ВПоважаний Пане Предсіднику, Головні Урядниці й Урядники!

Мій звіт, як Головного Контрольора Українського Народного Союзу, обнімає період десяти-місячного часу, тобто від останньої XXII Конвенції УНСоюзу, на якій то і вибрано мене в-друге на цей пост.

За той короткий час перевів я, разом із іншими членами Головної Контрольної Комісії УНСоюзу, контролю всього Союзового майна, діловодства, наших видавничих органів — „Свободи" та „Юкрейнієн Віклі", а також і організаційної діяльности в ЗДА і Канаді за 1950 рік, яку почали ми 12. березня й закінчили 17го 1951 року. Звіт із висліду нашої спільної контролі, Ви вже мали нагоду почути від Голови Контрольної Комісії, який після закінчення нашого Річного Засідання буде поданий до відома всьому нашому членству в нашому органі „Свободі".

Поза цією одною головною контролею Союзового майна й організаційної діяльности за минулий діловий рік, я, як один із Головних Контрольорів, що постійно живе і працює для УНСоюзу в Канаді, виконав ще такі праці: полагодив два рази адміністративні недомагання у відділі 453, а також і в відділі 458. Дав відповідь членам відділу 441 на їхнього листа. Впорядкував та переписав обіжний лист на мімеоґрафі в справі Союзової канцелярії в Канаді, якого автором був член Статутової Комісії останньої XXII Конвенції УНСоюзу, п. Богдан Зелений, і розіслав його до всіх відділових секретарів — та Головних Урядників у Канаді.

Був на річних зборах у двох відділах: а саме: в Кіченер і Вотерфорд, Онтаріо, на які запросили мене урядники цих відділів. На тих двох річних зборах виголосив я доклади про значення і завдання УНСоюзу й цим допоміг приєднати нових членів до повище згаданих відділів.

Це все, що повище згадано, я виконав як член Головної Контрольної Комісії УНСоюзу. Та на цьому моя праця для Союзу, а при тому і звіт не кінчиться. Для УНСоюзу в Канаді за минулий рік я виконав дещо більше, хоч може вже не як Головний Контрольор, — але як одинокий Союзовий організатор, якого, як в минулому, так і тепер, діяльність і праця є до певної міри відмінними від діяльности й праці тих організаторів, які діють і працюють для УНСоюзу на терені ЗДА.

Щоб не бути голословним, я вкоротці накреслю Вам цю різницю: в ЗДА УНСоюз у цьому році обходить 58-му річницю свойого не тільки існування, але також і довголітньої праці, яка в початках поставила цей Союз на трівкі основи тим, що поза своєю обезпеченевою діяльністю, були поширені тим же Союзом спершу культурні, а відтак і політичної натури акції. Ця творча праця УНСоюзу тягнулася довгими роками і вона, та різнородна праця, а не самі обезпеченеві привілеї піднесли УНСоюз в очах і серцях українського громадянства ЗДА на найвищий рівень серед усіх організацій.

В Канаді за останніх 12 років ми не могли цього доконати з багатьох і різних причин. Поперше, — це — короткий час, подруге — багато таких ділянок суспільно-громадської праці, яку ведуть Союзові відділи в ЗДА вже давніше перебрали й ведуть її інші, спеціяльно зорганізовані для тих цілей організації. І саме тому праця організатора в Канаді є відмінною. В Канаді, до цього часу, організатор плянує самий свої поїздки. Самий переписується з секретарями відділів і разом із ними розкладає час приїзду й організаційної діяльности по місцевостям. І мусить робити він це все не тому, що головна канцелярія УНСоюзу відмовляє йому своєї допомоги, але тому, що сама ще не є як слід обзнайомлена з тереном діяльности.

В додатку до цього, організатор у Канаді є зв'язковим між усіма відділами. І саме тому кожного року він одержує сотні листів не тільки від секретарів чи предсідників, але також і від поодиноких членів та громадянства, яке хоче довідатися дещо більше про УНСоюз, як є подано час-від-часу в оголошеннях. На всі ці листи потрібно дати часом навіть довшу відповідь, бо в нас немає такої літератури, яка охоплювала б подібні відповіді. Отже майже кожного дня мені, як Головному Контрольорові потрібно витрачувати по кілька годин часу на це, щоб дати відповіді запитуючим. Іншими словами: я мушу вести Союзову канцелярію в Канаді не тому, що цього хочу, але тому, що такі вимоги ставлять мені секретарі відділів, членство й громадянство.

Ось така то є різниця в праці між канадійськими й американськими організаторами. І цю скомпліковану працю до цього часу допомагало мені виконувати в Канаді лиш це, що в одній особі я є Головним Контрольором і організатором, бо це перше дає мені певний авторитет.

Як організатор і Головний Контрольор, у минулому році звідав я такі місцевості (декотрі й по два-три рази) й виконав у них організаційну працю: Лондон, Велланд, Торолд, Наяґара, Кіченер, Наяґара ан ді Лейк, Ст. Кетеринс, Гемилтон, Содбори, Брентфорд, Вотерфорд і Торонто, Онтаріо.

У тих згаданих мною місцевостях придбав я від 1-го січня 1950 року до 31-го грудня цього ж самого року 341 нових членів до поодиноких відділів. Усі ті члени разом обезпечились в УНСоюзі на суму 211,000.00 долярів.

Слід згадати також і про те, що поза моєю працею для закріплення й поширення в Канаді рядів членства УНСоюзу, виконував я ще й іншу організаційну та суспільно-громадську працю в тих організаціях, до яких належу поза Союзом, що безперечно, допомагало й допомагає мені в Союзовій праці.

На цьому я закінчую мій звіт і прошу всіх Головних Урядників застановитися в наших спільних нарадах над точкою в програмі нашого Річного Засідання, яка вимагатиме від нас думок для пляну поширення організаційної діяльности УНСоюзу взагалі, а зокрема в Канаді, в якій то до цього часу вже дуже багато зроблено без великих зусиль і коштів. Говорю одверто так тому, бо знаю зі звітів, що всі дотеперішні українські допомогові організації в Канаді разом, не можуть виказати такого числа членства, ані такого майна, — яке за 12 минулих років здобув УНСоюз у Канаді! Отже, виготуймо пляни й попрацюймо так, щоб слава Батька Союзу лунала не тільки по всіх закутках ЗДА, але також і по всій довгій та широкій Канаді!

(Продовження буде).